

# Заборављени

РЕПУБЛИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ПОРОДИЦА ЗАРОБЉЕНИХ И  
ПОГИНУЛИХ БОРАЦА И НЕСТАЛИХ ЦИВИЛА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ГОДИНА IV

БРОЈ 21

Септембар/октобар 2010.



КО? ЗАШТО?  
ГДЈЕ? КАКО?

# РЕЗОЛУЦИЈА О ОСУДИ ЗЛОЧИНА

## Резолуција Европског парламента о осуди злочина током трагичног сукоба у бившој Југославији

Европски парламент

- Изражавајући приврженост духу и нормама Универзалне декларације Уједињених нација о људским правима, Пакта о грађанским и политичким правима, Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и Допунских протокола из Женевске конвенције о заштити жртава међународних оружаних сукоба;
- Европски парламент се сјећа и одаје почаст свим жртвама окрутности током рата у бившој Југоаславији, изражава своје саучешће и солидарност са породицама жртава, од којих многе живе без коначне потврде о судбини њихових очева, синова, мужева или браће; признаје да је овај наставак бола погоршан пропустом да се приведу правди одговорни за ове догађаје;
- Тежећи да сјећање на жртве сирових оружаних сукоба у бившој Југославији деведесетих година ХХ вијека, у којима су сви народи поднијели тешка страдања, никада не изблиједи;
- Наглашава важност помирења као дијела европског интеграционог процеса; истиче важну улогу религијских заједница, медија и образовног система у овом процесу, тако да становништво свих етничких група може превазићи тензије прошлости и почети мирољубив и искрен суживот у заједничком трајном миру, стабилности и економском развоју; подстиче све земље да учине даље напоре и дођу до добрих односа упркос тешкој и оптерећавајућој прошлости;
- Налаже свом предсједнику да прослиједи ову резолуцију Вијећу, Комисији, владама чланицама, владама и парламентима држава наследница бивше Југославије.

Републичка организација породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила настала је 26.12.1997. године спајањем дотадашња два удружења:

Удружења породица заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске, основаног 18.2.1996. године и Удружења породица погинулих бораца Републике Српске, основаног 12.6.1996. године.

**„Заборављени“**  
лист породица заробљених  
и погинулих бораца  
и несталих цивила  
Републике Српске

**Издавач:**  
Републичка организација  
породица заробљених  
и погинулих бораца  
и несталих цивила  
Републике Српске

**Главни и одговорни уредник:**  
Недељко Митровић

**Уредник:**  
Славиша Сабљић

**Издавачки савјет:**  
Споменко Василић,  
предсједник  
Сташа Кошарац  
Милена Тенцерић  
Стака Петровић  
Младен Грујићић  
Предраг Ковачевић  
Нико Иљић  
Мирко Вранић  
Станислав Бркић

**Секретар**  
Исидора Граорац

**Штампа:**  
Глас Српске АД  
"Глас српски - Графика" АД  
Бања Лука

**За штампарију:**  
Борис Дмитрашиновић  
Јово Савановић

**Сједиште редакције:**  
Краља Алфонса XIII бр. 5

**Телефони:**  
(051) 302-163, 307-670

## У ОВОМ БРОЈУ ДОНОСИМО:



### **УСТОЛИЧЕН ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ИРИНЕЈ**

стр. 4.

### **ИСТИНА МОРА НА ВИДЈЕЛО**

стр. 6.

### **РАЈКУ КУЗМАНОВИЋУ ЛЕГИТИМАЦИЈА ПОЧАСНОГ ЧЛАНА**

стр. 7-9.

### **ПОМЕН СТРАДАЛИМ СРБИМА**

стр. 10.

### **СПОМЕНИК "ЖИВИО" САМО ЧЕТИРИ ДАНА**

стр. 15.

### **ЗЛОЧИНЦИ НЕКАЖЊЕНИ, ТУГА ПОРОДИЦА СВЕ ВЕЋА**

стр. 19.

### **ТРАГОВИ СЕ ЗАМЕЛИ У КОРУМПИРАНОМ СУДСТВУ И ТУЖИЛАШТВУ**

стр. 25.

Интервју: Митра Табаковић

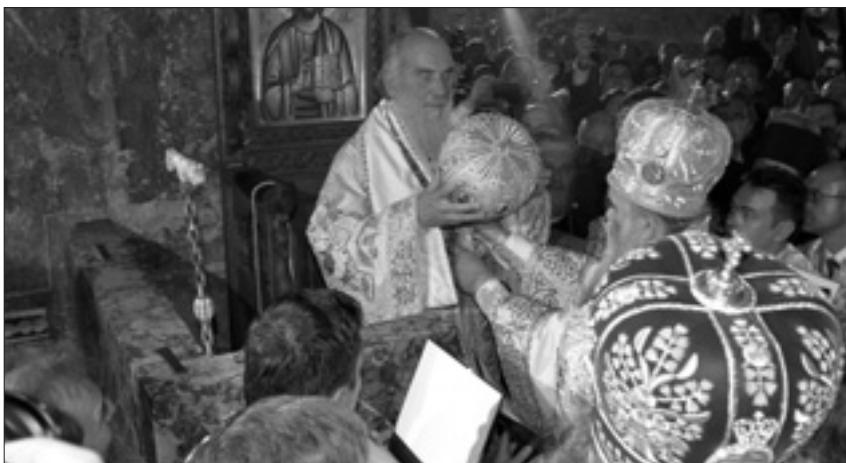
### **ГРОБЉА СУ СВЕТА МЈЕСТА**

стр. 35-36.

### **СРБИ НАПУШТАЈУ ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛЕ**

стр. 41.

## У Пећкој патријаршији



# УСТОЛИЧЕН ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ИРИНЕЈ

У храму Светих апостола у Пећкој патријаршији свечано је уведен у трон поглавар Српске православне цркве Његова светост митрополит београдско-карловачки и патријарх српски Иринеј.

Свешаност је почела литургијом послиje које су у трон, 45. по реду, врховног поглавара Српске православне цркве увели митрополити црногорско-приморски Амфилохије и загребачко-љубљански Јован.

Током чина устоличења митрополити су патријарху Иринеју уручили панагију архиепископа, малу икону која се носи на прсима, жељзо и бијелу капу.

У својој бесједи, патријарх Иринеј је позвао на мир и заједништво. "Косово и Метохија је најсветија српска земља и колевка историје, духовности и хришћанске православне културе српског народа", рекао је на свешаности патријарх Иринеј.

### Обиљежавање злочина и пада западнокрајишских општина

# НЕКАЖЊЕНИ ЗЛОЧИНИ И ЗЛОЧИНЦИ

**Током агресије оружаних снага Хрватске, јединице Хрватског вијећа обране и Петог корпуса Армије БиХ на једанаест западнокрајишских општина у септембру и октобру протјерано је више од 120 000 људи, а убијено двije хиљаде цивила и војника. До сада је ексхумирano 1 214 тијела, док се потражује још 420 тијела убијених српских цивила и војника**

У организацији Одбора за његовање традиције ослободилачких ратова Владе Републике Српске, у Мркоњић Граду, служењем парастоса и полагањем вијенаца, обиљежено је 15 година од страдања Срба у западној Крајини 1995. године.

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Раде Ристовић рекао је да је на подручју општине Мркоњић Град извршен велики злочин над недужним народом, али да, и поред свих документованих списка и материјала који постоје о томе, за сада нико није одговарао, ни извршио ни налогодавци тих злочина.

Учествујући у обиљежавању 15 година од страдања Срба у западној Крајини

ни, Ристовић је нагласио да ће институције Републике Српске, конкретније Влада, Одбор за његовање традиција ослободилачких ратова и Тим за координацију активности истраживања ратних злочина истрајати да истина о страдању српског народа изађе на видјело.

Вијенце и цвијеће на Централном спомен-обиљежју борцима погинулим у протеклом Одбрамбено-отаџбинском рату и Спомен обиљежју масовне гробнице на Српском православном гробљу положиле су делегације републичке и општинске власти, Трећег пјешадијског (РС пук) Оружаних снага БиХ, борачких и невладиних организација.

У Београду отворена изложба фотографија и докумената

## ГРОБНИЦЕ, СТРАТИШТА И ЛОГОРИ

У Историјском архиву у Београду, 7. октобра изложено је 108 фотографија и других докумената под заједничким називом „Гробнице, стратишта и логори”.

Предсједник Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске Недељко Митровић рекао је да изложба "Гробнице, стратишта и логори" садржи 108 нових докумената који се састоје од 68 фотографија и докумената о експремацијама који су заведени у документацију Хашког трибунала при експремацијама несталих у БиХ. Он је додао да је изложба подијељена у три сета - први приказује 68 гробница, фотографије на којима се види како су убијени, други сет показује стратишта - места где су прије свега убијани цивили - на кубном прагу, радном месту - масакрирани, спаљени, док је трећи сет о логорима.

Процес проналaska несталих на територији БиХ тотално је политички контаминиран улогом бошњачке политичке елите у институцијама БиХ и то је кључни проблем у БиХ, изјавио је у Београду руководилац Тима за координацију активности истраживања ратних злочина и тражење несталих цивила Републике Српске Стаса Кошарака. Предсједник Комисије Владе Србије за несталу лица Вељко Одаловић изјавио је да у БиХ има мало разумевања за судбину несталих Срба и да власти у БиХ избегавају склапање међурдјавног споразума са Србијом који би регулисао питање 103 несталих држављанина Србије.

Исту изложбу могли су да погледају и становници Краљева, града у којем је она такође била постављена и привукла не малу пажњу посетилаца.

Предсједник Организације породица за заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске Недељко Митровић изјавио је данас да хрватске и бошњачке снаге током протеклог рата нису бирале средства за извршење злочина како би оствариле циљ да општина Мркоњић Град остане у саставу Федерације БиХ.

Подсјетивши да је у Мркоњић Граду пронађена највећа масовна гробница са 181 тијелом махом српских цивила, док се за осталим трага, Митровић је рекао да проблем у њиховом тражењу представља често измјештање гробница као и разне опструкције у давању докумената од стране Федерације БиХ.

## Изложба у Бањој Луци

# „ИЗГУБЉЕНИ ЖИВОТИ“

**На интервенцију наше организације промијењен првобитни садржај изложбе, јер је био дискриминирајући према жртвама из Републике Српске, али да и даље постоје примједбе на пристрасан приступ у МКЦК, али и институцијама БиХ, прије свега Институту за нестале лица**

У Бањалуци је отворена изложба фотографија "Нестали животи" коју организује Међународни комитет Црвеног крста с циљем скретања пажње јавности и државних институција на проблематику несталих лица у региону.

Шеф Делегације Међународног комитета Црвеног крста у БиХ Серж Марми рекао је да је изложбом, коју је подржао Институт за нестале лица БиХ, представљено 15 појединачних прича несталих и њихових породица, али да се она односи на потребу рjeшавања питања свих несталих у БиХ, којих је тренутно више од 10 000.

Он је додао да 15 година након рата отворено питање несталих представља један од основних проблема у

БиХ и да њене власти, иако имају обавезу према међународном и домашњем праву, још нису доволно урадиле да породицама дају одговоре о судбини њихових најмилијих.

Градоначелник Бањалуке Драгољуб Давидовић истакао је да Град Бањалука, помажући организовање ове изложбе, жели да пружи свој допринос у проналажењу несталих у ратовима на подручју бивше Југославије, којих је тренутно око 15 000.

Давидовић је подсјетио да је ова изложба већ била постављена и у неколико европских институција, укључујући и Савјет Европе у Стразбуру, а у наредних мјесец дана одржаће се и у другим европским градовима.

Према ријечима предсједника Ре-

публичке организације породица зарабљених и погинулих бораца и несталих цивила Недељка Митровића, неприхватљиво је да 15 година од завршетка рата ово питање није решено и због тога је ово удружење начелно подржало ову изложбу.

Он је додао да је на интервенцију ове организације промијењен првобитни садржај изложбе, јер је био дискриминирајући према жртвама из Републике Српске, али да и даље постоје примједбе на пристрасан приступ у МКЦК, али и институцијама БиХ, прије свега Институту за нестале лица.

"Ова активност треба да буде афирмативна и да пробуди свијест јавности и политичара, али желим да истакнем и да су лица српске националности страдала у послеђњем рату", рекао је Митровић, додајући да је на подручју БиХ било 536 логора за Србе, у којима је велики број људи нестао, а они ни у једном сегменту нису приказани на овој изложби.

## Општинска организација Невесиње

# Стравичан злочин: Црно на бијело

У холу зграде општине Невесиње 11.10.2010. године са почетком у 19 часова отворена је изложба докумената и фотографија под називом „Гробнице, стратишта и логори у БиХ у протеклом Одбрамбено-отаџбинском рату“, коју је организовала ОО породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Невесиње. Изложба ће трајати до 15.10.2010. године.

У препуној згради општине Невесиње прије саме изложбе приказан је филм „Стратишта и гробнице српског народа на простору БиХ“. Предсједник Општинске организације Невесиње Предраг Ковачевић је у уводној ријечи поздравио све присутне и уједно им се захвалио на одзиву и истакао како су Невесињци овим својим одзивом показали да нису, нити икада хоће заборавити све оне који су положили своје животе за Републику Српску. Такође, господин Ковачевић је истакао да је циљ ове промоције

да се како домаћој, тако и светској јавности презентују истините информације о српским гробницама, стратиштима и логорима у БиХ. Он је нагласио да су Републичка организација, Оперативни тим Владе РС за тражење несталих и Републички центар за истраживање ратних злочина сакупили обимну документацију која показује да је у протеклом рату у БиХ над српским народом почињен стравичан злочин, а да је за то мало ко одговарао. У Херцеговини је у протеклом рату нестало 431 лице српске националности, а од тога броја је 289 цивила, највише на подручју Коњица и Мостара. И данас је непозната судбина 103 лица. Од завршетка рата на подручју Херцеговине откривено је седам масовних гробница настрадалих Срба. То су: православна гробља у Брандини код Коњица, Горњи Врапчићи код Мостара, Тасовчићима и Кленчићима код Чапљине, новоформирano гробље "Међине" и јаме Бати-

јевица и Радача код Мостара.

Начелник општине Невесиње Бранислав Миковић рекао је да изложба и филм аргументовано показују да је српски народ у протеклом рату претрпио велика страдања. "Данас у миру често се једностарно и субјективно истичу жртве других, а умањују страдања српског народа", нагласио је Миковић и додао да се само апсолутном истином о судбини недужних цивила може вратити повјерење међу народима у БиХ. Такође је начелник општине Невесиње истакао да изузетно цијени и подржава рад Општинске организације Невесиње, као и да општина Невесиње има изузетну сарадњу са Општинском организацијом, да помаже и да ће убудуће помагати Организацију у складу са својим могућностима.

ПРЕДСЈЕДНИК  
ОРГАНИЗАЦИЈЕ  
Предраг Ковачевић

**Небојша Радмановић, српски члан Предсједништва БиХ**

# ИСТИНА МОРА НА ВИДЈЕЛО

**Тражење несталих лица је, прије свега, важно људско и хуманитарно питање и најважније за истину о дешавањима на овим просторима, али и врло важно политичко питање за будући развој Републике Српске**

Члан Предсједништва БиХ Небојша Радмановић вјерује да институције и невладине организације, у оквиру Координационог тима Владе Републике Српске за истраживање ратних злочина и тражење несталих лица, желе да се дође до истине, али да такав искрен однос немају сви у БиХ, односно у Федерацији БиХ.

"До истине се споро долази. Морају се испитати узроци и све материјалне чињенице. Много је тога било неистинито и неискрено у последњих двадесетак година", рекао је Радмановић након састанка са члановима Координационог тима Владе Републике Српске за истраживање ратних злочина и тражење несталих лица.

Он је изразио спремност да и убудуће помаже како би се дошло до истине о ратним дешавањима на простору БиХ.

"То је посао који ћемо морати радити у будућности јер се до истине споро долази. Истина није мишљење једне стране, као што се покушава у последњих петнаест година сервирати у БиХ и читавиом

свјету", рекао је Радмановић новинарима у Бањалуци.

Члан Предсједништва БиХ Небојша Радмановић је истакао да је тражење несталих лица, прије свега, важно људско и хуманитарно питање и најважније за истину о дешавањима на овим просторима, али и врло важно политичко питање везано за будући развој Републике Српске.

Шеф Координационог тима Владе Републике Српске за истраживање ратних злочина и тражење несталих лица Сташа Кошарац на састанку је овим поводом рекао је да је Небојша Радмановић исказао посебно разумевање за проблеме у вези с процесом тражења несталих Срба и процесуирању ратних злочина почињених над српским народом у БиХ.

"Упознали смо Радмановића с чињеницом да Институт за тражење несталих лица БиХ није у функцији Закона о несталим лицима БиХ, јер није успостављена Централна евиденција несталих лица БиХ, захваљујући доминацији сарајевске политике и улоге Амора Машовића и његових сљедбеника у

том контексту", рекао је Кошарац.

"Управни одбор Института за нестала лица БиХ је нефункционалан и нелегалан, јер од шест чланова свега два имају легалан статус. Координациони тим тражи да се Управни одбор Института, у складу са законом, попуни и буде ефикасан у функцији истине и процеса тражења несталих лица у БиХ", појаснио је Кошарац и додао:

"Наши морална обавеза и приоритет у будућем периоду је доказивање истине о страдању Срба у БиХ". Суспету са Радмановићем присуствовали су чланови Координационог тима Владе Републике Српске за истраживање ратних злочина и тражење несталих лица, затим директор Републичког центра за истраживање ратних злочина Јанко Велимировић, предсједник Борачке организације Републике Српске Пантелија Ђургуз, руководилац Оперативног тима за тражење несталих лица Републике Српске Горан Крчмар и представник Републичке организације породица за робљених, погинулих бораца и несталих цивила Боро Пеулић.

## ПРИЗНАЊЕ НЕБОЈШИ РАДМАНОВИЋУ

Српском члану Предсједништва БиХ Небојши Радмановићу уручен је високо признање Савеза логораши Републике Српске за велики допринос и помоћ коју је дао невладиним организацијама из Српске на доказивању истине о страдању Срба у протеклом рату у БиХ.

Захвалници са повељом и медаљоном Радмановићу је данас уручил предсједник Савеза логораши Републике Српске Бранислав Дукић.

"Радмановић је дао велики допринос нашем одласку и учешћу на конференцији у Хагу о архивској грађи Хашког трибунала, јер да је та документација којим случајем отишла у Сарајево, онда би све што се дешавало, када је ријеч о ратном злочину у БиХ, било приписано српском народу", истакао је Дукић.

"Власти Републике Српске додијелиле су Савезу логораши 400.000 конвертибилних марака за подизање



536 тужби против Федерације БиХ", рекао је на крају Дукић и додао да ће у наредном периоду доказати да на простору бивше Југославије нису страдали само други народи, већ и Срби.

Поводом Дана несталих

# РАЈКУ КУЗМАНОВИЋУ ЛЕГИТИМАЦИЈА ПОЧАСНОГ ЧЛАНА

**"На једној страни је бол ових породица што су нестали њихови чланови, а на другој што не знају где су посмртни остаци њихових најмилијих и шта се десило", рекао Кузмановић поводом обиљежавања Дана несталих**



Предсједнику Републике Српске Рајку Кузмановићу, поводом обиљежавања 15. септембра - Дана погинулих и несталих Републике Српске, уручена је легитимација почасног члана наше организације, као једно од највећих признања наше организације.

Кузмановић је изразио захвалност на урученом признању, истичући да је оно за њега далеко значајније од многих која је примио до сада, јер долази од организације, чији чланови имају тужну судбину.

"На једној страни је бол ових породица што су нестали њихови чланови, а на другој је што не знају где су посмртни остаци њихових најмилијих и шта се деси-

ло", рекао је Кузмановић новинарима у Бањалуци, након што је присуствовао посебном дијелу Скупштине ове организације на којој му је уручено признање.

Предсједник Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Недељко Митровић истакао је да ово признање уручено предсједнику Републике Српске пошто је учинио све да Српска буде цијењена у свијету, а својим радом несумњиво оставио велики допринос у развоју Републике Српске.

Републичка организација уручила је директору "Веритаса" Сави Штрпцу посебну повељу за велики допринос у објелодањивању истине о страдању цјелокупног српског народа и раду на





процесирању ратних злочина над Србима.

Саво Штрабац је тим поводом истакао да га посебно радује што ово признање долази од породица погинулих, заробљених и несталих из РС, јер је управо цијели свој живот посветио раду на том питању.

Предсједавајући Савјета министара БиХ Никола Шпирин са скупа је поручио да се никада не смије заборавити страдање српских војника и цивила, те да морају бити кажњени сви они који су одговорни за злочине.

"Овдје смо како бисмо одали пошту свима који су уградили своје животе у темеље Републике Српске и наша је дужност да се Српска развија у миру, сјећајући се истовремено свих који су је стварали, али, нажалост, нису дочекали њену слободу", истакао је тим поводом Никола Шпирин и додао:

"Сви заједно морамо истрајати на томе да се подигну спомен-обиљежја у Сарајеву, Тузли, Санском Мосту и свим другим градовима у Федерацији БиХ где су Срби страдали, јер ће та мјеста и спомен-обиљежја упозоравати и показивати на мјеста где је православни живаљ, у току протеклог рата, био изложен системат-

ском прогону, психичким и физичким тортурама само због свог имена и презимена".

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Раде Ристовић уручио је породицама с три и више погинулих бораца спомен-књигу "Не заборави волјена земља".

У току посебног дијела сједнице Скупштине Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила промовисана је пригодна поштанска маркица са симболима

погинулих и несталих, која је одштампана у 15.000 примјерака, а чији први примјерци су уручени предсједнику Кузмановићу и предсједнику наше организације Недељку Митровићу.

Раду редовне Скупштине ове организације присуствовали су, осим министра Ристовића, и предсједавајућа Дома народа Парламентарне скупштине БиХ Душанка Мајкић, предсједавајући Савјета министара БиХ Никола Шпирин, предсједник Народне скупштине Републике Српске Игор





Радојичић, шеф Тима Владе Републике Српске за координацију активности у процесу тражења несталих лица Стаса Кошарац,

руководилац Оперативног тима за тражење несталих лица Републике Српске Горан Крчмар, директор Републичког центра за ис-

траживање ратних злочина Јанко Велимировић, чланови Удружења и породице погинулих из Републике Српске.



Кузмановић је изразио захвалност на урученом признању, истичући да је оно за њега далеко значајније од многих која је примио до сада, јер долази од Организације чији чланови имају тужну судбину.

"На једној страни је бол ових породица што су нестали њихови чланови, а на другој је што не знају где су посмртни остаци њихових најмилијих и шта се десило", рекао је Кузмановић, након што је присуствовао посебном дијелу Скупштине ове организације на којој му је уручено признање.

Предсједник Републичке организације по-

родица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Недељко Митровић истакао је да ово признање уручено предсједнику Републике Српске јер је учинио све да Српска буде цијењена у свијету, а својим радом је несумњиво оставио велики допринос у развоју Републике Српске.

Републичка организација уручила је директору "Веритаса" Сави Штрпцу посебну пovelju за велики допринос објелодањивању истине о страдању цјелокупног српског народа и раду на процесуирању ратних злочина над Србима.



Кузмановић са српским повратницима у Смољани код Петровца

# ПОМЕН СТРАДАЛИМ СРБИМА

*На „Дане басе и кромира”, традиционалну манифестацију која се организује четврти пут, ове године дошли су многи из Србије, Словеније, Хрватске, Републике Српске и мјесета у Федерацији БиХ. У Смољану је дошао и Рајко Кузмановић, предсједник Републике Српске.*

*Стигао међу Смољанце и њихове гости да се поклони сјенима око 250 уморених и убијених српских бораца и сељана у Другом свјетском и послењем Одбрамбено-штаџбинском рату, да дарива књиге мјесној школи у којој је тридесетак ученика, дјеце српских повраћника, да се срећне са својим народом и презалогаји комад басе на шриези туној љубави.*

*„Ово су добри људи и патриоте који никога не мрзе. Они не желе ништа више, осим да остану шуѓе су им прети вијековима живјели...“*

*У Смољани се данас чује само плач дјешета. И то је оно што посебно радује. Нема више оног другог плача и црних марама. Нема више крви и црних барјака. Дабојда шаквог плача и тој времена више никада не било на овим просторима“, поручио је предсједник Кузмановић.*



## Миљевићи

# ПРЕКИНУТИ САРАДЊУ СА ИНСТИТУТОМ

Организација Јородица заробљених и њојинулих бораца и несталих цивила у Јисточном Сарајеву обиљежила је парадом и паљењем свијетла у симонен-костурници у Миљевићима 15. септембар - Дан несталих Срба Републике Српске.

Цвијеће код симонен-костира љојложили су градски и објавински званичници, што предсавници Јородица несталих и републичких организација за тражење несталих.

Предсједник Организације Јородица заробљених и њојинулих бораца и несталих цивила у Јисточном Сарајеву Мирко Вранић истакао је да Јородица јерштава, 15 година након рата, не могу бити задовољне резултатима процеса тражења.

Вранић је рекао новинарима да ће Републичка организација Јородица заробљених и њојинулих бораца и несталих цивила ускоро тражити да буде прекинута свака сарадња с Институтом за нестала лица БиХ, јер у тој институцији, како је naveо,

нема мјесна за мишљење Срба и Јородица српских жртава.

"Такође, тражићемо од ОХР-а да ћој истом принципу нареди Влади Федерацije БиХ да именује Комисију за још исцрпљивање Срба у Сарајеву, као што је наређено Влади РС да именује Комисију за Сребреницу", истакао је Вранић.

Шеф Тима за координацију активности искрјаживања ратних злочина и тражење несталих лица РС Стјана Кошарац истакао је да ћај процес тражења несталих није дао задовољавајуће резултате, што да једноснрани присути међународне заједнице у процесу сјавара "конфузну ситуацију која тражије преснапад".

Кошарац је најласио да ће половином октобра у Бањалуци бити отворена ДНК лабораторија у оквиру Завода за судску медицину РС, чиме ће бити убрзан ћајес идентификације жртава.

"Још 636 шијела лежи у костурницама у РС, нека од 1992. године, за

што велику одговорност има Међународна комисија за нестала лица који има једноснрани присути жртвама", најласио је Кошарац, најменувши да је Влада РС јоштупно посвећена штитању ћајеса тражења несталих.

Кошарац је истакао да ће ефекти трагесених надлежности у ћајесу тражењу несталих лица у наредном ћериоду бити анализиран, јер оне "нису свејто слово" и не морају остати на нивоу БиХ.

Према њевим ријечима, у наредном ћериоду ћајеси моћућност доношења закона о несталима на нивоу РС који би дао добринос убрзаном трагесији несталих и њиховој идентификацији.

Руководилац Оперативног тима за тражење несталих РС Горан Крчмар истакао је да у ћајесу тражења несталих овај ћим наилази на све веће ћајесе.

## Објављени снимци злочина муслимана над Србима из Трнова

# ЗЛОЧИН НА ВИДЈЕЛУ, КАЗНЕ НИОТКУДА

Предсједник Борачке организације Републике Српске Пантелија Ђургиз изјавио је за Срну да се мора истрајати у доказивању злочина над Србима у протеклом рату у БиХ, а нарочито на подручју Сарајева.

Ђургиз је, реагујући на објављивање снимака злочина Армије БиХ у Трнову 1992. године, рекао да све институције у РС морају много више заједнички дјеловати у том правцу, да би коначно била разоткривена истина о протеклом рату у БиХ.

"Друга страна о том питању има веома добро разрађену методологију. То се најбоље видјело на примјеру ратног члана Предсједништва БиХ Ејупа Ганића, где су сви стали у његову заштиту", истакао је Ђургиз.

"Припадници Армије БиХ су у лето 1992. године у општини Трново формирали логор за српске цивиле, жене, дјецу, старице, од којих су многе свирепо убили, а о том стравичном злочину свједочи пропагандни филм Армије БиХ", пише "Прес".



Филм је за потребе тадашње Телевизије Вакуф снимљен 19. августа 1992. године у Трнову и сада је необорив доказ о ратном злочину мусиманских снага на почетку грађанског рата у БиХ.

**Сташа Кошарац**

## САДА ЈЕ ТУЖИЛАШТВО НА ПОТЕЗУ

Тужилаштво БиХ обавијештено је више пута да Република Српска има аргументе да је у Трнову Ђочињен ратни злочин над цивилним становништвом, рекао је руководилац Тима Републике Српске за координацију активности истраживања ратних злочина и пражења несталих лица Стана Кошарац.

"Упозоравали смо и на чињеницу да је више од 80 одсто убијених цивила српске националности ликвидирано на најсвирећији начин, клњем, дављењем, палењем и слично, али очигледно да не постоји спремност у правосудним институцијама БиХ да тај злочин буде процеђујан", оцјенио је Кошарац.



Он је новинарима у Бањалуци рекао да су најиси у медијима о овим стравичним злочинима само појављда свих најора које чини тим МУП-а Републике Српске да покаже и докаже одговорност појединача из бошњачкој народе за злочине над Србима.

Кошарац је изразио наду да ће Тужилаштво коначно покренути истражу о овим злочинима.



Уручени кључеви 44 стана

## ВЛАДА НЕ ЗАБОРАВЉА ПОРОДИЦЕ ПОГИНУЛИХ БОРАЦА И ИНВАЛИДЕ

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Раде Ристовић и градоначелник Бањалуке Драгољуб Давидовић уручили су у Бањалуци кључеве 44 новоизграђена стана породицама погинулих бораца и ратним војним инвалидима укупне вриједности 4.650.000 КМ.

"Ова влада, за разлику од свих претходних, није заборавила на породице погинулих и њихове најмилије који су у Републику Српску уградили своје животе и дијелове тијела. Тиме се не показује само каква је ова власт, него какви смо људи", нагласио је Ристовић.

Обраћајући се породицама погинулих бораца и ратним војним инвалидима, Ристовић је напоменуо да су овакви објекти изграђени у више од 46 општина и најавио да ће и у идућој години бити настављено са стамбеним збрињавањем ове категорије становништва.

"Ово је квалитетан објекат, с уређеним ванским простором, па-

ркингом, расvjетом и свим оним што становиће чини угоднијим и лакшим", рекао је Драгољуб Давидовић, градоначелник Бањалуке.

Према његовим ријечима, до сада је у Бањалуци за потребе стамбеног збрињавања породица погинулих бораца и ратних војних инвалида уложено укупно 13.312.000 КМ, од чега је из градске касе издвојено 8.236.000 КМ, а из ресорног министарства 5.076.000 КМ.

Предсједник Борачке организације Пантелија Ђургуз подсећајући је да је премијер Милорад Додик 2008. године показао разумирање за иницијативу Борачке организације Републике Српске и прихватио обавезу да Влада издаје посебна средства за убрзано рјешавање стамбене проблематике породица погинулих бораца и ратних војних инвалида.

"Ово је један од детаља који говори да, када имамо државу, можемо бити сигурни у своју будућност", нагласио је Ђургуз.

## ПОЗИВ СРПСКИМ ПРЕДСТАВНИЦИМА У ИНСТИТУТУ

Републички одбор породица заробљених бораца и несталих цивила позвао је српске представнике у Институту за нестала лица БиХ да поднесу оставку или да се повуку док не буде ријешена финансијска и кадровска питања у Институту.

На ванредној сједници Републичког одбора, одржаној у Источном Сарајеву, прихваћен је прједлог да се посредством америчке амбасаде у БиХ од предсједника САД Барака Обаме писаним путем заптражи да са његовије повуче директорку Међународне комисије за нестала лица Кетрин Бомберер, јер се комаромијава и довела рад Института за нестала лица на највижији ниво.

Предсједник Републичког одбора Недељко Митровић истакао је да су представници САД у различитим институцијама имали позитиван однос у праћењу несталих од 1996. године све до формирања Института за нестала лица БиХ.

Предсједник наше организације је

истакао да је незадовољство породица заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске радом Института за нестала лица кулминирало, због чега су подржали оставку члана Управне одбора Института Милана Анђића, коју су оцјенили моралним чином и његовим ојредењем за очување људској дослједности, ауторитета и доброте.

Руководилац Оперативне ћиме за праћење несталих Републике Српске Горан Крчмар изјавио је да овај ћим у поштуности подржава све захтјеве породица заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске, које сматра лажним и оправданим.

"И они и ми већ двије године указујемо на проблеме у Институту који су сада кулминирали. Александар Радећа је највишио Институт, Јасмин Одобашић је сусペンован, Милан Анђић је отишао, а имамо највеће да ће исто учинити и одређен број Башњака који, шакоће, нису задовољни радом ове институције", изјавио је Крчмар.

## Милан Анђић подnio оставку ПОПУЦАЛИ ШАВОВИ ИНСТИТУТА

Сада већ бивши члан Надзорног одбора Института за нестала лица БиХ Милан Анђић изјавио је да су главни разлоги његове оставке били дезинформисање Надзорног одбора, пропусти у пословању Института, те неприхватање његовог приједлога да буде покренута одговорност за лош рад.

Као један од разлога оставке, Анђић је навео и чињеницу да Републичка организација породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске није задовољна радом Института.

Анђић је истакао да је из ревизорског извјештаја увидио да је Надзорни одбор Института добијао нетачне информације од Колегијума директора и шефа Сектора за финансијско-материјалне послове Института о питањима која су предмет ревизије. Канцеларија за ревизију пословања институција БиХ дала је мишљење с резервом на рад Института за нестала лица у 2009. години, јер је утврђено да нису поштоване процедуре јавних набавки, те није успостављен ефикасан систем интерних контрола. Ревизори су у извјештају посебно истакли предмете потенцијалних обавеза по основу тужби из радионоправних спорова у износу од 200.000 КМ.

Ревизори су утврдили да је за трошкове експулсација у 2009. години извр-

шен пренос средстава у четири једнаке транше у износу од 1.650.000 КМ на десет тужилаштава без јасно дефинисаног плана. Они су констатовали да поједина тужилаштава нису доставила извјештаје о утрошеним средствима, како је предвиђено Правилником Института о начину кориштења средстава намењених им за експулсације и идентификације.

Анђић је истакао да су ревизори на крају године на рачунима тужилаштава уочили велики износ неутрошених средстава по основу дознаке од 1.650.000 КМ, због чега је дата препорука да се на њихов рачун не преносе средства док не пошаљу коначан извјештај.

Члан Савјетодавног одбора Института за нестала лица БиХ Боро Пеулић изјавио је да ће и он поднijeti оставку Републичкој организацији породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске, која га је предложила за члана овог одбора, а не Управном одбору Института, за који каже да нема легитимитет.

"Уопште нисам задовољан радом Института, као ни представницима Срба, који имају важну улогу у доношењу одлука. По мом мишљењу, Колегијум директора и чланови Управног одбора нису ишти учинили да српске жртве имају исти третман у Институту", објазнио је Пеулић.

## Хапшење у Брчком

### ЗЛОЧИН НАД СРБИМА БУКВИКА

Брчанска полиција и СИПА ухапсили су Галиба и Нијаза Хоџиће, за које постоји довољан степен сумње да су у првој половини септембра 1992. године починили ратни злочин над српским цивилима и заробљеницима на буквичком платоу.

У овом злочину страдало је укупно 69 људи, од којих 47 цивила.

Њих двојица су предати Тужилаштву Брчко дистрикта на даље процесирање.

Да подсјетимо. Прије 18 година догодио се злочин у Буквичу. У центру тог насеља 14. септембра службен је парастос убијеним српским цивилима из буквичког краја приликом пада ових села под контролу муслиманских и хрватских снага.

## Помен у Сердарима

### КОМШИЈЕ ЗЛОЧИНЦИ ЈОШ НА СЛОБОДИ

У Котор Варошу је одржан помен српским жртвама које су у селу Сердари свирепо убијене 17. септембра 1992. године.

У нападу муслиманско-хрватске војске, у раним јутарњим часовима, убијени су Бранко (60), Босилька (53), Јеленко (31), Радмила (21), Славко (60), Данка (54), Драго (47), Мирко (31), Славиша (22) и Споменка Сердар (19), затим Љубица (40), Слободанка (12) и Сњежана Тепић (4), Никола Дукић (40), те Славко (55) и Славојка Бенџуз (21).

У засеку Шипуре из заседе су убијени двадесетогодишњаци Раденко и Боривоје Сердар, а мјесец дана касније, у сусједним Билиџијама, након заробљавања, убијен је Рајко Сердар (55). За злочин над житељима Сердара још нико није одговарао.

Прије рата у Сердарима је, у шест домаћинстава, живјело 39 становника. У село су се вратиле три породице са 12 преживјелих чланова.

Јоцо и Невенка Сердар, родитељи убијеног Раденка, кажу да се нема више ко ни вратити.

# Тужна слика међународних представника ИНЦКО ПО СТАРОМ

Високи представник у БиХ Валентин Инцко позвао је власти БиХ да подрже процес тражења несталих лица, истакавши да је то њихова законска и морална обаваза.

Говорећи на отварању изложбе фотографија под називом "Нестали животи" у Мостару, чији су спонзори Међународни комитет Црвеног крста, Институт за несталу лицу БиХ и Међународна комисија за нестале лица, Инцко је рекао да је неопходно одлучно се одупријети сваком покушају политизовања овог питања.

Он је исказао похвалу овим организацијама за њихов допринос у тражењу несталих лица, уз напомену да имају пуну подршку "међународне заједнице и сваког поштеног грађанина у овој, али и сус-



једним земљама", саопштено је из ОХР-а.

Инцко је, овом приликом, истакао да је фундаментална обавеза цивилизованог друштва да идентификује и сахрани посмртне остатке жртава рата, наводи се у саопштењу.

## Код цркве Лазарице у Бањалуци



## СПОМЕНИК И СПОМЕН-ЧЕСМА

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Раде Ристовић открио је у дворишту цркве Лазарица у Бањалуци спомен-чесму и споменик за 156 бораца бањалучке Мјесне заједнице Лазарево 1 и 2 погинулих у протеклом Одбрамбено-отаџбинском рату. Министар Ристовић је рекао да је овај споменик мали дуг према онима који су дали своје животе за Републику Српску.

"Наши циљ је да се одужимо њиховим породицама и њиховој дјеци", рекао је Ристовић, додавши да ће Влада Републике Српске, према својим могућностима, финансијски помоћи изградњу спомен-обиљежја за погинуле борце Војске Републике Српске у свим дијеловима Српске.

Градоначелник Бањалуке Драго-

љуб Давидовић је рекао да је у изградњи споменика и спомен-чесме, осим Борачке организације Републике Српске и ресорног министарства, финансијски учествовао и град Бањалука.

"Приоритет града и Владе Републике Српске је да у Бањалуци буде подигнут споменик свим погинулим борцима Републике Српске. Вјерјем да ће с његовом изградњом почети на пролеће наредне године", најавио је Давидовић. Осим породица погинулих бораца, вијенце на споменик су положили министар Ристовић, предсједник Борачке организације Републике Српске Пантелија Ђургиз, представници Борачке организације Бањалуке и Трећег пјешадијског (РС) пук Оружаних снага БиХ.

**Подршка Николи  
Шпирићу**

## НА ТАПЕТУ ОПЕТ ИНСТИТУТ ЗА НЕСТАЛА ЛИЦА БИХ

Борачке организације из Републике Српске подржале су предсједавајућег Савјета министара БиХ Николу Шпирића у захтјеву да се овој институцији достави извјештај о раду Института за тражење несталих лица БиХ. Руководилац Оперативног тима Републике Српске Горан Крчмар изјавио је да Срну да сама чињеница да је за двије и по године идентификовано 81 тијело Срба, а да је просјек раније био око 300, доволно говори о процесу тражења лица у БиХ, првенствено Срба.

"Мора се нешто промијенити, ако желимо изаћи из овог ћорсокака. Оперативни тим зато подржава предсједавајућег Савјета министара БиХ Николу Шпирића, који је јуче затражио извјештај о раду Института", рекао је Крчмар.

Предсједник Организације породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила Републике Српске Недељко Митровић рекао је да и ова организација подржава Шпирића у његовом настојању да позове на одговорност Института.

"Савјет министара није прихватио извјештај о раду Института из много разлога", подсјетио је Митровић, додавши да Шпирић у континуитету настоји да расвијетли све чињенице у вези с радом Института.

Савјет министара БиХ затражио је од Управног одбора Института за несталу лицу БиХ комплетну информацију о разлозима нездовољавајуће динамике процеса верификације у централној евиденцији несталих.

Предсједавајући Савјета министара БиХ Никола Шпирић рекао је да постоји оправдано нездовољство због спорости у процесу успостављања централне евиденције несталих, што је био и закључак Управног одбора Института за несталу лицу БиХ. "Јавност тражи да се види зашто није успостављена база података. Након информације ћемо да видимо како можемо да помогнемо", истакао је на крају Никола Шпирић.

На Црном врху код Зворника

# СПОМЕНИК "ЖИВИО" САМО ЧЕТИРИ ДАНА

На Црном врху код Зворника непозната лица оскрнавила су спомен-плочу, која је 10. септембра откривена и освештана у част погинулих припадника Војске, Полиције и цивила Републике Српске, које су на тај дан 1992. године на овом мјесту убили муслиманске снаге.

Предсједник Организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске Недељко Митровић, осуђујући овај вандалски чин, рекао је за Срну да тек постављена спомен-плоча никога није вријеђала, јер су њеним постављањем само констатоване чињенице да су ту, у засједи, страдале невине жртве. Истичући да је ово обиљежје подигнуто уз велике напоре, Митровић је рекао да ће спомен-плоча бити обновљена, јер то невине жртве заслужују. Он је нагласио да до сада бошњачка обиљежја нигде на подручју Републике Српске нису скрнављена, али је оцијенио да ће због овог инцидента сада вјероватно "настati лупање бошњачких обиљежја од Сребренице до Мањаче", додајући да он не подстиче никога да то ради.

Предсједник Борачке организације Зворник Драган Милошевић рекао је да је овај инцидент само наставак бошњачке политike, "јер мисле да,



ако нема српских обиљежја и споменика, нема ни српских стратишта".

"Бошњаци не признају српске жртве и настоје да свако обиљежје постављено на српском стратишту затру, што су урадили и на Глођанском брду код Зворника, где су два или три пута рушили спомен-плочу постављену у знак сјећања на 126 припадника Војске РС, које су муслимани убили 6. новембра 1992. године", рекао је Милошевић.

Само мало касније, опет злочин злочинаца. Предсједник Општинске организације породица заробљених и

погинулих бораца и несталих цивила Зворник Миливоје Марковић потврдио је да су непозната лица, након што су оскрнавила споменик, однijела и двије дрвene клупе и сто, које су биле постављене поред спомени-плоче.

На Црном врху 10. септембра 1992. године муслиманске снаге убили су Момира Тробока из Сарајева, Душку Новичића из Зворника, Јована Бојовића, Мира Ђокића, Милана Спаића и Вељка Бојовића, сви из Рогатице, као и Станимира Јовића и Јубомира Богуновића.

## Годиšњица страдања сељана Подравања

# РАЊЕНИМА ОДСИЈЕЦАЛИ ГЛАВЕ

У селу Подравање у сребреничкој општини данас је обиљежено 18. година од страдања 32 српска цивила и војника из овог села које су муслиманске снаге убили 1992. године.

Код новоизграђене цркве свете Огњене Марије, у присуству неколико стотина грађана, служен је парастос за свих 57 мјештана овог села, погинулих или уморених током грађанског рата у БиХ, прислужене су свијеће за покој душа настрадалих и положено цвијеће код спомен-крста.

Јаке муслиманске снаге из Сребренице и Жепе опколиле су 24. септембра 1992. године ово разуђено планинско село и његове засеоке, пре-секле једину путну комуникацију пре-

ма Милићима и кренуле у силовит артиљеријско-пјешадијски напад.

Мјештани су пружили отпор и борба је трајала цијели дан. Милојка Бибић је тог дана извлачила своју рањену браћу Милована и Рада и безуспешио им указивала помоћ, јер су ране биле тешке и нису преживјели, као ни њена мајка Дикосава и отац Милош Маринковић, чије тијело још није пронађено и сахрањено. Цвијетин Шарац, захваљујући добром познавању терена, са још тројицом комшија успио се шумским богазама извући из окружјења и четврти дан доћи у Милиће.

"Гледали смо како одсјецају главе рањенима. Погину ми је син Митар тога дана у борби прса у прса. Након

38 дана вратили смо се да тражимо мртве. Лешеви су се распадали, а 25 лешева било је без глава. Сахрањио сам сина у Милићима и још нечију лобању поред њега", прича потресени Цвијетин. Он је додао да, ни након 18. година, нису пронађени посмртни остаци Миломира Петровића и Милоша Маринковића, као ни већина одсјечних лобања.

"Тог дана одсјечена је глава и Драги Митровић, којег су 1941. године клале усташе, али је некако преживио. Неки су били близу и чули да му је кољач рекао: 'Преживио си ћетерес прву, а сада сигурно нећеш', и одсјекао му главу, што значи да га је лично познавао", истакао је Шарац.

## Буквик код Брчког

# ЧЕКА СЕ ОПТУЖНИЦА ТУЖИЛАШТВА ДИСТРИКТА

У Буквiku код Брчког служен је парастос за 69 Срба убијених прије 18 година, током напада муслиманско-хрватских снага на пет српских села у овом дијелу предратне брчанске општине.

Током помена истакнуто је да је у нападу који су извели припадници Армије БиХ од 11. до 15. септембра 1992. убијено 47 цивила, више од 2.500 мештана је заробљено и одведено у логоре, а око 750 кућа и других објеката је опљачкано и систематски уништено. Тијела четворо убијених ни до данас нису пронађена.

Предсједник Удружења ветерана Борачке организације Републике Српске Брчко дистрикта Живан Илић изјавио је да су поднијете кривичне пријаве и Тужилаштву Брчко дистрикта достављени бројни докази у виду фото и видеоматеријала, докумената и свједочења преживјелих.

"Очекујемо да ће Тужилаштво дистрикта до краја године подићи оптужнице за злочине у овим селима који неће и не смију бити заборављени", рекао је Илић.

Чланови породица убијених поновили су пред платоом будућег спомен-обиљежја, где је служен парастос, да их и данас једнако боли губитак најближих, али и неправда надлежних органа када је ријеч о процесуирању починилаца ових злодјела.

Протојереј ставрофор Славко Максимовић, који је предводио парастос уз саслужење још пет локалних свештеника, истакао је да су злодјела над Србима у овом крају у појединим правним круговима оцијењена као типичан примјер геноцида и етничког чишћења, али да још нико за то није осуђен.

## Помен погинулим Власеничанима

# ЗВЈЕРСКИ МУЧЕНИ ВЛАСЕНИЧКИ ХЕРОЈИ

Полагањем цвијећа на спомен-обиљежје и служењем паастоса у цркви светих апостола Петра и Павла, у Власеници је обиљежена годишњица страдања бораца Власеничке бригаде Војске Републике Српске који су прије 18 година погинули на коти Рогосија.

Један од актера битке на Рогосији Војо Митровић рекао је да је тог септембарског јутра, у неравно-правној борби с надмоћнијим непријатељем, страдало 29 бораца Војске Републике Српске, од којих су неки након рањавања ухваћени, а потом звјерски измасакрирани.

"Напад је био жесток и изненадан, али и отпор наших бораца,

што се види по броју погинулих. Дјелимично, то је био и данак неискрству, јер се то дешавало 1992. године, првих мјесеци рата, када још нисмо били довољно укупани и утврђени", рекао је Митровић.

Цвијеће на спомен-обиљежје на Рогосији, поред чланова породица погинулих бораца, положиле су делегације Општинске борачке организације и Организације ратних војних инвалида те, у име локалних власти, начелник Власенице Младен Поповић, који је рекао да је заједница дужна да чува сјећање на погинуле власеничке хероје.

## Министарство унутрашњих послова Републике Српске

# ПОДНОСЕ СЕ ПРИЈАВЕ, А ОПТУЖНИЦА НИГДJE

Министарство унутрашњих послова Републике Српске до сада је поднијело 960 кривичних пријава против 7.500 починилаца надлежним у тужилаштвима у БиХ за почињена кривична дјела ратног злочина над српским народом у БиХ у протеклом рату, изјавио је шеф Тима за координацију истраживања ратних злочина Симо Тушевљак.

"Тужилаштво БиХ већ ради пет до шест година, а још није подигнута оптужница против осумњичених за ратне злочине који су се налазили на високим положајима током протеклог рата, а одговорни су за ратне злочине над Србима", рекао је Тушевљак новинарима у Бањалуци, након што је учествовао у раду трибине под називом "Проблеми у тра-

жењу несталих".

Тушевљак је рекао да је у овој години МУП Републике Српске поднио 15 нових кривичних пријава и поступио по 109 наредби окружних и других тужилаштава у БиХ, што довољно говори о величини злочина почињеног над српским народом у протеклом рату у БиХ.

"У службеним извјештајима МУП-а обрадили смо и доказали да је почињен злочин над 22.360 српских жртава у протеклом рату, односно цивилима, логорашима и припадницима ВРС", рекао је Тушевљак.

Он је рекао да је МУП Републике Српске незадовољан ажураношћу тужилаштава у БиХ на процесуирању ратног злочина почињеног над Србима у БиХ.

# Републички центар за истраживање ратних злочина БЕЗ КОНАЧНОГ СПИСКА

Директор Републичког центра за истраживање ратних злочина Јанко Велимировић изјавио је да Република Српска још нема коначан списак жртава које су пале за Српску у протеклом Одбрамбено-отаџбинском рату од 1991. до 1995. године.

"Центар активно ради на утврђивању броја погинулих, али за сада баратамо процјенама које се крећу од 28.000 до 35.000 српских жртава", рекао је Велимировић новинарима, након што је учествовао у раду трибине под називом "Проблеми у тражењу несталих" у Бањалуци.

"Имамо проблем с великим миграцијама становништва, посебно у завршним дијеловима рата на западнокрајишком подручју, Озрену и

Сарајеву", истакао је Велимировић и додао да ће Центар у наредном периоду сарађивати с невладиним сектором како би се могли прикупити подаци о српским жртвама у БиХ.

Он је додао да је Центар незадовољан процесирањем ратних злочина почињених над Србима у БиХ, истичући да је велики број несталих Срба настало као резултат дејства непријатељске војске и ратног злочина.

Шеф Документационо-информационог центра "Веритас" Саво Штрбац рекао је да би процес тражења несталих лица у Хрватској требало да ради по узору на БиХ.

Он је појаснио да у Хрватској постоји више од 620 регистрованих српских гробних мјеста, које Хрва-

тска не жељи да ексхумира.

"Српске лешеве не треба тражити, јер су их Хрвати највећим дијелом сами покопали и направили протоколе, али се још не врше ексхумације или се раде 'на кашичицу'", истакао је Штрбац и подсећао да је у јулу у Београду одржан састанак делегација Србије и Хрватске које ради на овом процесу на којем су представници Хрватске "отезање" процеса идентификације Срба правдали недовољним постојањем складишног простора за смјештај лешева до идентификације.

"Након тога открили су нам прави разлог у смислу, када Србија њима открије где су нестали Хрвати из 1991. године, онда ће они вршити брже ексхумације убијених Срба", нагласио је Штрбац.

## Обиљежавање Дане несталих

# ЈЕДНАК ОДНОС ПРЕМА СВИМА

**Министар Ристовић је апеловао на међународну заједницу да покаже једнак однос према свим жртвама у протеклом рату и да призна да су страдали и Срби.**

Служењем парастоса, прислуживањем свијећа и полагањем цвијећа на споменик погинулим борцима и спомен-костурници на Новом гробљу у Бањалуци обиљежен је 15. септембар, Дан погинулих и несталих у Одбрамбено-отаџбинском рату Републике Српске.

Министар рада и борачко-инвалидске заштите РС Раде Ристовић рекао је да у протеклом рату у БиХ нису гинули само Бошњаци и Хрвати, већ и Срби и истакао да породице несталих Срба имају право да сазнају истину о судбини најмилијих. Ристовић је апеловао на међународну заједницу да покаже једнак однос према свим жртвама у протеклом рату и да призна да су страдали и Срби.

"Тражимо помоћ међународне заједнице у овом процесу, од чијих представника очекујемо да

не осуђују само један народ, већ да имају једнак однос према свим жртвама у протеклом рату, јер сви починиоци злочина треба да се нађу пред лицем правде", истакао је Ристовић додајући да Република Српска није задовољна радом Института за нестала лица БиХ у процесу тражења несталих Срба. Ристовић је истакао да Влада Републике Српске помаже институције у Српској и невладине организације које се баве процесом тражења несталих лица српске националности.

Предсједник Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Недељко Митровић рекао је да је у БиХ у потпуном застоју процес тражења несталих Срба, а што је посебно изражено од почетка рада Института за нестала лица БиХ 2008. године.

Митровић је појаснио да ће у

случају да се овај процес не убрза и не буде давао резултате, Републичка организација приђећи радикалним мјерама које подразумијевају усвајање закона о несталим лицима РС, повлачење српских представника из Института за нестала лица БиХ.

"Република Српска жељи да оствари аутономност и самосталност у процесу тражења несталих лица, јер у том случају имамо контролу шта се ради у овом процесу", истакао је Митровић.

Вијенце и цвијеће на спомен-костурници и споменику "Дванаест беба" у Бањалуци, осим Ристовића, положиле су делегације представника законодавне и извршне власти РС и БиХ, Борачке организације РС, Савеза логораша Републике Српске, те братских удружења из Србије и Хрватске.

# СВЈЕТСКИ ЗЛОТВОРИ СУ ПРИ КРАЈУ ОСТВАРЕЊА СВОГА ЦИЉА, НАРОДЕ СА ОВИХ ПРОСТОРА ДОВЕЛИ НА ВРАТА РОБОВЛАСНИЧКОГ ДРУШТВА, А НАЈВЕЋЕ ЖРТВЕ РАТА У ПОЛОЖАЈ ПОНИЖЕНИХ, А МИ И ДАЉЕ ШУТИМО

Такозвана међународна заједница (заговарачи глобализма) уз по-моћ домаћих издаваča прво су нас крваво завадили (100.000 убијених људи у БиХ), затим заједно са криминалцима опљачкали, а тако осимромашене учињеју нудећи "повољне" кредите за попуну буџета, уз услов да морамо смањити јавну потрошњу.

Влада Федерације БиХ јесте била више учињењена јер је за социјална давања из бруто друштвеног производа издвајала 7,5 %, а Република Српска свега 2,7 % док је европски свјетски просек 2,2 %.

Влада Федерације, иако с разлогом више учињењена, није ишла са радикалном изједињеном Законом о правима бранитеља и чланова породица шехида, него је само предложила укидање мјесечних примања за запослене борце - бранитеље и обуставу накнаде за одликоване борце. Шта се све десило послије тога са зградом Владе Федерације БиХ свима нам је добро познато.

Међутим, Влада Републике Српске, иако мање учињењена, распологала је са средствима и у резервном фонду по хитном поступку даје приједлог, а Народна скупштина крајем децембра прошле године усваја Измјене и допуне Закона о правима породица погинулих бораца, ратних војних инвалида и бораца Одбрамбено-отаџбинског рата. Овим изједињенама за чланове породица погинулих бораца, за чланове умрлих војних инвалида, те ратне војне инвалиде од VII до X категорије уводи се имовински цензус. Овако селективан приступ Предсједништву Републичке организације и Колегију предсједника општинских организација једногласно су одбили, јер нисмо могли прихватити да се највеће жртве рата понижавају, те да постају и највеће жртве у миру.

Поставља се питање: "Зашто

смо толико дugo ћутали, а нисмо смјели?" Па зато што су нам гospода из власти обећали да ће већ у марту ове године ићи са радикалним изједињенама Закона о правима породица погинулих бораца, ратних војних инвалида и бораца Одбрамбено-отаџбинског рата, којом ће измијењени понижавајуће одредбе, те да одмах формално морају свјетским финансијским моћницима предати писмо намјере како би испунили услове за прву траншу кредита.

Други разлог због чега смо остали нијеми је изборна година, јер смо по сваку цијену жељели и даље остати искрени партнери Владе, а не опозиција, те због чињенице да је баш у мандату ове владе, почетком 2009. године, дошло до:

- повећања породичних инвалидина у просјеку за 30, а обећано је 100 %;
- незнатно су повећане и породичне пензије;
- уведена је и накнада за одликоване погинуле борце,
- бањско и климатско лијечење за чланове породица погинулих бораца;
- родитељима погинулих бораца омогућена је предност при ко-ришењу услуга државних органа, установа и осталих правних субјеката приликом рјешавања својих права и интереса;
- породице са три и више погинулих бораца изједначене су са заслужним спортистима (увећана заслужна пензија са 500,00 KM на три просјечна лична дохотка).

Ако набројано јесте напредак, а сматрам да јесте у односу на раније стање, видљиво је, нажалост, да су чланови породица погинулих бораца од стицања статуса увијек били у подређеном положају.

Како још није промијењен тај фамозни члан 82 који нас сврстава у ред непријатеља, а прошло је већ 10 мјесеци, немамо више право на ћутање. Ради упознавања наших чланова, а и јавности, цитирају члан 82 који гласи:

Права по овом закону престају војном инвалиду, члану породице погинулог бораца и члану породице умрлог војног инвалида ако је осуђен правоснажном судском пресудом због дјела предвиђених у члану 15 став 1. овог закона.

## Став 2.

*Право на мјесечна примиња по овом Закону престају војном инвалиду од VII до X категорије, као и лицу из члана 13 и 60 овога закона, изузев дјеце ако њихово имовинско стицање прелази цензус утврђен посебним прописом.*

*Из става 2. члана 82 видљиво је да су чланови породица погинулих бораца, чланови породица умрлих војних инвалида и ратни војни инвалиди од VII до X категорије сврстани у прву са лицима која су у току рата требајла или су сарађивала са непријатељем, те са лицима која сучинила злочине према српском народу, а због чега су правоснажном пресудом осуђени.*

Послије свега наведеног стидим се што сам тако дugo ћутао, а представљам преко 4.500 ожалошћених, унесрећених, а сада, нажалост, и са непријатељем изједначених чланова породица несталих и погинулих бораца.

Да бисмо вратили углед и достојанство члановима породица несталих и погинулих, те ратним војним инвалидима од VII до X категорије, који прије свих и заслужују,

господо из власти, предлажем Вам да из скромног буџета прво пра- ведно вреднујете губитак живота, губитак дијела тијела, своје чино- внике и све који се финансирају из буџета наградите према резулта- тима рада, а не према времену про- веденом на послу, а уколико и тада буде недостајало новчаних средс- тава да свима умањите примања за 30 до 50 %. То се зове правда, јер нама жртвама рата није никада сметало сиромаштво и неимаштина

нега неправда и понижење.

На овај начин можете се ос- лободити свјетских финансијских злоторба који нас све заједно по- лако, али сигурно, гурају у робо- власничко друштво.

И на крају, ако је истинита она народна да је "свако ковач своје судбине" (појединач, колектив), а је- сте, онда смо ми одговорни за пони- жење, а ако је понижење једнако као и смрт, онда је боље да часно умремо него да понижени живимо,

јер како вјеровати онима који су спремни да изневјере интересе нај- већих жртава рата, да сутра, на зах- тјев свјетских моћника, неће на ниво БиХ пренијети и преостали дио уставних надлежности Репуб- лике Српске.

Вријеме је да се коначно осви- јестимо и проговоримо.

У Бањој Луци, 11.10.2010. год.

Станислав БРКИЋ

## У Mrкоњић Граду обиљежена 15-годишњица од страдања Срба Злочинци некајњени, туга породица све већа

**У 13 западнокрајишким општина у јесен 1995. године убијено 2.000 цивила и заробљених војника, а протјерано више од 120 хиљада Срба. Нико за то није одговарао и поред обимне документације која је достављена Хашком трибуналу и Суду БиХ**

МРКОЊИЋ ГРАД - Апелујемо на правосудне органе БиХ и међународну заједницу да се коначно процесирају одговорни за злочине у Mrкоњић Гра- ду, али и у осталим западнокра- јишким општинама. Убијењен сам да ће кад тад налогодавци и извршиоци тих злочина бити кажњени.

Истакао је то током јучерашњег обиљежавања 15. година од страдања Срба у западној Крајини у Mrкоњић Граду министар рада и борачко-ин- валидске заштите Републике Српске Раде Ристовић.

- У свих 13 западнокрајишким опш- тина у јесен 1995. године почињен је злочин над недужним цивилним срп- ским становништвом. Убијено је 2.000 цивила и заробљених војника, а са ве- ковних српских огњишта протјерано је више од 120 хиљада Срба.

Трагично је да нико за злочине над недужним српским народом није одго- варао и поред обимне документације која је достављена Хашком трибуналу и Суду БиХ - рекао је Ристовић.

Шеф Координационог тима Владе РС за истраживање ратних злочина Стана Кошарац рекао је да је на по- дручју 13 западнокрајишким општина ексхумирано 1.214 тијела, док се још трага за 420 тијела.

- Злочини у западнокрајишким опш- тинама су били плански и систематски и циљ им је био да оружане снаге Хрватске, ХВО-а и Петог корпуса Армије РБиХ униште Србе и њихову имовину. Командант Петог корпуса Армије РБиХ Атиф Дудаковић био је



Обиљежавање страдања у Mrкоњић Граду

главни налогодавац операција у којима су убијени Срби и спаљено више од 300 насеља - рекао је Кошарац.

Предсједник Удружења породица погинулих и несталих бораца РС Недељко Митровић нагласио је да је масо- вна гробница у Mrкоњић Граду најбољи свједок страдања Срба.

У масовној гробници Дивна Аничић и Недељко Ковачевић пронашли су

### ► Тужба

Предсједник Скупштине општине Mrкоњић Град, Дивна Аничић по- тврдила је да руководство општине није одустало од тужбе против Хрва- тске, већ да се чека само нека од пресуда за ратни злочин, чиме би се створили правни услови за подно- шење тужбе.

тијела својих убијених сина.

- Дошли смо данас да одамо пошту нашим синовима и свима онима који су убијени овде. Чини нам се да нам је теже данас, него прије 15 година, јер не можемо да схватимо да за злочине нико није одговарао. Туга је сваког дана све већа - рекли су Дивна и Недељко.

Подручје општине Mrкоњић Град је Дејтонским мировним споразумом вра- ћено у састав РС, а током окупације крајем 1995. године цивили су убијени на најмонстрознији начин, имовина је систематски пљачкана, а само градско подручје девастирано. Након што је РС поново преузела подручје општине, у Mrкоњић Граду је пронађена највећа масовна гробница са тијелима 181 звјерски убијеног српског цивила, а у ма- њим гробницама у овој општини је про- нађено још 176 тијела.

**ОРГАНИЗАЦИЈА НЕСТАЛИХ ИЗ РС ТРАЖИ ПОДАТAK ОД ТУЖИЛАШТВА БИХ  
О ПРИСУТВУ ВЕХАБИЈА ЕКСХУМАЦИЈАМА НА ЈЕЗЕРУ ПЕРУЋАЦ**

# Провоцирање Срба



Организација заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС наредних дана упутиће захтјев Тужилаштву БиХ да се утврди да ли су у тражењу посмртних остатака и ексхумацијама у језеру Перућац биле биле присутне и вехабије.

Рекао је ово за "Фокус" **Недељко Митровић**, предсједник Организације заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС, те додао да Организација има неке информације о присуству вехабија, али да оне нису званичне, те да им због тога треба потврда Тужилаштва.

- Хоћемо да добијемо званичне податке из Тужилаштва како бисмо могли предузети конкретне кораке.

Не можемо на основу фотографија или снимака судити да ли је неко вехабија или не или

због чега је носио оружје - казао је Митровић.

Он је истакао да је крајње нехумано и нечовјечно доводити на ексхумације људе који немају никакве стручности или било какве везе с тражењем посмртних остатака.

"Ако се потврди да су вехабије биле на ексхумацији из језера Перућац, онда ћемо затражити и кривичну одговорност свих оних који су повезани с овим случајем, а ту, прије свега, мислим на **Амора Машовића**, предсједавајућег Колегијума директора Института за тражење несталих БиХ", казао је Митровић.

**Горан Крчмар**, руководилац Оперативног тима за тражење несталих РС, казао је да је свака ексхумација истражна радња која је обухваћена наредбом надлежног тужилаштва.

"Да би неко био присутан приликом ексхумације мора бити обухваћен наредбом тужилаштва. Све што се дешава приликом ексхумација у језеру Перућац иде на рачун Института, тужилаца, односно Тужилаштва БиХ, али и окружних тужилаштава Источно Сарајево и Бијељина, која су директно била укључена у тражење несталих", рекао је Крчмар. Како је истакао, непримјерено је што Институт на ексхумације доводи нестручне људе, а не жели никакву сарадњу с Оперативним тимом РС иза којег се налази око 4.200 ријешених случајева.

"Не желе да сарађују с РС, а с друге стране јавности показују да су и дјеца и припадници разних покрета, односно вехабије, учествовали у тражењу несталих. То је чиста провокација српског на-

рода и цинизам на дјелу", сматра Крчмар.

**Јанко Велимировић**, директор Центра за истраживање ратних злочина РС, каже да треба истражити како је дошло до експлатације, подсјећајући да Институт обављаштава Тужилаштво и Суд БиХ о евентуалним гробним мјестима.

"У случају експлатације у језеру Перућац, умјесто да су тужиоци водили главну ријеч, главни је био Машовић који је, прије било какве анализе, рекао да се тамо налазе остаци Бошњака. Не вјерујем да је у наредби Тужилаштва наведено да у тражење остатака треба да буду укључени и добровољци, невладин сектор, вехабије или неко други", казао је Велимировић, те додао да је и ова експлатација попримила обиљежја политичког догађаја.

Он је рекао да је апсурдно ако су и вехабије биле ангажоване, али да би свакако требало да дођије званичну оцјену о томе ко је све присуствовао експлатацији и зашто су била присутна и дјеца.

У Тужилаштву БиХ јуче нисмо могли добити одговор на питање да ли су вехабије биле ангажоване у тражењу посмртних остатака у језеру Перућац и зашто.

С. ГАЈИЋ

## У Институту ћуте

Лејла Ченгић, портпарол Института за тражење несталих БиХ, рекла је да малолетници нису били ангажовани на експлатацији у језеру Перућац, него да су дјеца била присутна на претрагама терена, нагласивши да то нису исте радње. На наше питање, због чега су вехабије биле присутне, Ченгићева је рекла да зовемо Амора Машовића и да ће нам он дати одговор. Међутим, Машовић се није јављао на наше упорне позиве, као ни члан Колегијума директора Милан Богданић.





# 15. СЕПТЕМБАР - И НЕСТАЛИХ РЕГ





# ДАН ПОГИНУЛИХ ПУБЛИКЕ СРПСКЕ



Сарајевско-романијска област

# ЗЛОЧИНИ У ПРВОЈ ГОДИНИ РАТА

## ПРАЧА

Мјесто Прача код Пала, у граничном подручју према Горажду, напале су и освојиле мусиманске оружане формације, припадници Армије БиХ, 9. октобра 1992. године у јутарњим часовима. - Убијено је десет српских цивила и избјеглица српске националности, а још више их је рањено и прогјерано - наводи у књизи "Српска стратишта Сарајева" Миливоје Иванишевић...

## ПОДГРАБ

Ово је једно од већих села у општини Пале - Сарајево. Српски дио села постао је жртва мусиманских злочина 9. октобра 1992, када је у српске засеке Подграба изненада упало више терористичко-диверзантских група наоружаних мусимана, бораца Горажданске бригаде, припадника Армије БиХ.

Тада су, углавном хладним оружјем, убијена четири цивила српске националности. Њихову покретну имовину опљачкали су, а куће и непокретну имовину разорили и запалили.

## ИЛИЦА

Артиљерија Армије БиХ с мусиманских положаја на Игману, из Храснице и Бутмира гађала је међуградску аутобуску станицу у градској општини Илиџа 26. октобра 1992.

септембар/октобар 2010.

Убијено је осам и рањено тридесет троје цивилних лица српске националности.

Страдали су многи стамбени, друштвени и пословни објекти. Ни на овај мусимански напад представници међународних организација и УНПРОФОР-а нису реаговали.

## БИСТРИК

У Улици Париске комуне 12, још неутврђеног датума, у октобру 1992, послије дужег зlostављања, масакрирана су три члана породице Вукана Одовића - мајка, кћерка и син. Злочин је починила мања група припадника легалних мусиманско-хрватских полицијских или војних састава. Масакрирана тијела женских жртава (мајке и кћерке) нађена су нешто даље од мјesta становања у насељу Ступ, а посмртни остаци њиховог сина и брата код биоскопа "Кумровец". Породична имовина је опљачкана, а стан преузеле мусиманске власти.

## МЛИНИ

Мање насеље у општини Илијаш - Сарајево страдало је у класичном, терористично-бандитском упаду групе наоружаних мусимана из састава Првог корпуса Армије БиХ, који је извршен у ноћи између 5. и 6. новембра 1992. Куће жртава, искључиво лица српске националности, опљачкане су и опустошене. О овом злочину,

као што је то и ранијих мјесеци био убichaјен случај у дијелу Сарајева под мусиманском окупацијом, дуго се ћутало. Злочин је прикриван и тада као и данас, иако су почињиоци злочина - убице и пљачкаши, познати мусиманским властима. Основни мотив прикривања био је тај што су и овом приликом, као готово безброј пута прије тога, злочин починили наоружани представници легалних градских органа власти.

## КИЈЕВО

Злочин се десио у српском засеоку Простругана Клада. Напад локалних наоружаних мусимана, највјероватније припадника Игманске бригаде Првог, односно Сарајевског корпуса Армије БиХ, извршен је 15. новембра 1992. искључиво на српски дио овог села. Том приликом убијено је више лица српске националности, посебно из породице Милидраг. Њихова имовина, стока, храна и прикупљена љетина опљачкани су, а стамбени и привредни објекти уништени.

## БУЋА ПОТОК

У Улици Коче Рацина 154, општина Нови град, припадници Армије БиХ 25. новембра 1992. извршили су мучко убиство недужног Сарајлије, радника, човјека српске национал-

ности и његових најближих у њиховој кући. Да би прикрили и овај, један од многих злочина над српским цивилима у граду, муслимани су покојника неколико година касније у својим списковима за јавност лажно приказали као борца Армије БиХ из састава Првог корпуса, који је у борби против Војске Републике Српске погинуо у одбрани свог мултиетничког града. Пропустили су да помену, иако су знали, ко је провалио у кућу, убио укућане и опљачкао имовину покојника. О томе се у сарајевском затвору, пред ухапшеним Србима, хвалио Ђењамин Шкуљ.

У Улици Адема Буђе бр. 298 (општина Нови град - Сарајево), ноћу између 25. и 26. новембра 1992. године убијен је брачни пар Шиљевић. Група наоружаних припадника Армије БиХ, послиje насиљног упада у стамбени објекат наведене породице, заклали су супругу и удавили њеног мужа. Имовина им је опљачкана, а тијела су непозната лица сахранила у дворишту куће у којој су убијени.

## СРЕДЊЕ

Дана 16. фебруара 1993, око 14.00 часова, на прагу породичне куће од експлозије топовске гранате непознатог калибра раскомадана су тијела брачног пара Окиљ. Граната је испаљена са мусиманских положаја, највјероватније са планине Јасен. Жртве: Василија (Јован) Окиљ, рођен 1925. и Јован (Никола) Окиљ, рођен 1927. године.

## ХАЦИЋИ

У Улици Слободана Принципа Сеље, испред зграде бр. 17, навече око 19.00 часова 13. априла 1993. године, док су се играла, убијена су два ученика основне школе минобаџачким

пројектилом калибра 120 mm испаљеним с подручја Пазарића, мјеста под контролом Армије БиХ.

## ИГМАН

У вријеме док су на принудном раду за Игманску бригаду Армије БиХ копали траншеје и утврђења, 25. марта 1993. убијена су три старија српска затвореника. Код мусимана и Хрвата се од почетка напада на Србе већ увек усталила практика да мушкарце српске националности, подједнако цивиле покупљене на сарајевским улицама, као и затворенике из бројних логора, употребљавају за најопасније подухвате, а најчешће као живи штит приликом напада на линије српске одбране или за инжењеријске радове на копању ровова и траншеја. Тако су наведеног дана, послиje окончања посла који су обавили, уместо да добију храну и крену на одмор, убијена тројица српских затвореника.

## ХРАСНИЦА

Као знак одмазде за покушај бјекства неколико логораши из мусиманског логора за Србе, 22. априла 1993. стражари стријељали три затвореника српске националности. Мушки затвореници из овог логора су, поред осталог, служили за копање траншеја и осталих утврђења за потребе Првог корпуса Армије БиХ или као живи штит при покушају пробоја и у нападима јединица Армије БиХ на линије српске одбране града Сарајева. У остатку "слободног" времена, значи за време боравка у логору, српски затвореници, без обзира на то јесу ли цивили или војници, жене или мушкарци, били су изложени свим врстама немилосрдног физичког и психичког зlostављања.

## СТУПНИК

На овом планинском врху у општини Хаџићи 25. маја 1993. око 10.00 часова прије подне припадници оружаних формација Армије БиХ су, као и обично, затворенике из бројних логора које су имали на подручју града користили као живи штит при нападу на линије српске одбране, за копање траншеја, ровова и земуница. Приликом једне од таквих акција убијено је седам мушкарца, четири цивила логораши српске националности из логора "Силос" и "Крупа" и три ратна заробљеника и рањеника, сви са подручја сарајевске општине Хаџићи.

Посмртни остаци убијених логораши, заробљеника и рањеника, захваљујући помоћи представника УНПРОФОР-а, откопани су након шест мјесеци, 2. новембра исте године, а идентификација је извршена наредног дана. Прегледом повреда по спољним дијеловима тијела утврђено је да је егзекуција извршена ватреним оружјем, али и коришћењем тупих предмета и разноврсних сјечива - вјероватно ножа, секире и бајонета.

## ХАЦИЋИ

Мусиманске оружане формације из састава Армије БиХ извршиле су напад на линије одбране Хаџића 26. маја 1993. Том приликом су заробили и потом убили четири српска борца из састава Хаџићке бригаде Војске Републике Српске. Тијела покојника, посредством и залагањем представника УНПРОФОР-а, српска страна је преузела тек 23. јуна 1993. на гробљу Влаково. Приликом идентификације и прегледа спољних повреда покојника, констатовано је да су српски заробљеници масакрирани угла-

**вном хладним оружјем, односно тупим предметима и нојем: једној од жртава пререзано је грло, другој одсјечена десна страна лобање, трећој пробијено тјеме...**

## ВОГОШЋА

У сарајевској општини Вогошћа 12. јула 1993. године у 17.30 часова на велики српски празник Петровдан мусимани су код фабрике УН-ИС са својих артиљеријских положаја гађали путничко возило аутобус ТАМ регистарских ознака СА 237-744 које се кретало на релацији Вогошћа - Пале. На возило, у коме се налазило тридесет путника, испаљена је топовска граната калибра 76 mm и том приликом два лица су смртно страдала, а више њих је претрпјело повреде од гелера, од чега је седам лица било теже рањено.

## БЈЕЛАВЕ

У Немањиној улици, у ноћи између 8. и 9. октобра 1993. из стана је изведена и на сиров начин ликвидирана и опљачкана још једна српска породица. Том приликом су убијени домаћин, његова супруга и, према неким свједочењима, двоје малољетне дјеце. Униформисани и напоружани починиоци злочина припадали су легалним војним или полицијским снагама града Сарајева. Њихов предводник Малик Диздар је на војном суду "услед недостатка доказа" ослобођен одговорности. Судским вијећем, које је донијело ослобађајућу пресуду, предсједавала је судија Амира Јагањац. Тијела родитеља екскумирана су након шест година, 14. октобра 1999., на Православном гробљу "Свети Марко".

## ИГМАН

Локалитет Чакле или Бабин до на Игману (одранице познат и као Олимпијска долина Уједињених нација). Данас 6. октобра 1994. у ноћним часовима мусиманске оружане формације су за вријеме примирја и из тзв. "заштићене зоне" ОУН-а извршиле напад и на спавању убилиле три болничарке и осамнаест српских бораца. Да би дошли до мјesta напада, мусимански ратници су морали да пређу територију коју су "контролисале" и "штитиле" снаге УНПРОФОР-а. Након овог поколја, високи представник ОУН-а званично је за злочин "окривио" и "осудио" мусиманско војно и политичко руководство, али ништа више од тога. Неких значајнијих војних или политичких посљедица за мусимане, осим вербалне осуде, није било.

## ГРБАВИЦА

У овом насељу у општини Ново Сарајево 11. марта 1995. године, испред зграде у Улици Раве Јанковић бр. 67, док су се играле, снајперским хицима су убијене двије дјевојчице српске националности. Убиство је извршено с територије коју су контролисале снаге Армије БиХ, највијероватније из објекта у Улици Миљутина Ђурашковића бр. 3. Узрок смрти утврђен је у мртвачници болнице у Касиндолу.

## ДОЊИ КОТОРАЦ

У српском дијелу села, код броја 113, 12. маја 1995. године око 12.00 часова снајперским хицем убијене двије женске особе српске националности док су се бавиле сјетвом поврћа у својој

башти. Снајперски хитац испаљен је с мусиманске стране истог насеља, с удаљености од око 500 метара ваздушне линије. Обје жртве убијене истовремено једним хицем. Узрок смрти су прострелне ране грудног коша.

## ИЛИЦА

Село Шамин Гај, МЗ Раковица, гранатирало 17. јуна 1995. године око 13.30 часова артиљеријским пројектилом калибра 122 mm са подручја села Грмуша, општина Високо. Том приликом, испред куће Станка Павковића, Росуље бр. 24, убијена су два дјечака српске националности, избјеглице с подручја под мусиманском контролом и влашћу.

## АЛИПАШИНО ПОЉЕ

У насељу Алипашино поље у општини Нови град 7. јула 1995. у свом стану убијена три лица српске националности. Убиства су извршили униформисани припадници војних или полицијских формација мусимanskог дијела града Сарајева.

Жртве су биле припадници адVENTистичке вјероисповијести и никада нису узимали учешћа ни у вербалним сукобима. И у овом случају поновила се стара пракса мусиманских власти. Оне су жртве својих злочина веома често приписивале дејству српске артиљерије и снајпериста. Тако је било и код убиства ове породице.

Убијени су у стану на коме ни прозори нису поломљени, али су, по налазима мусиманских власти, страдали од српске гранате.

Жртве су екскумиране најкао више од четири године, 13. октобра 1999. из масовне гробнице на градском гробљу "Лав".

**Сви злочини Атифа Дудаковића**

# ТРАГОВИ СЕ ЗАМЕЛИ У КОРУМПИРАНОМ СУДСТВУ И ТУЖИЛАШТВУ

**Есад Човић:**

**"Само нам Бог може помоћи."**

**Сташа Кошарац:**

**"Док је Барашина, Дудаковић никада неће пред лице правде."**

**Цевад Галијашевић: "Слабе судије, корумпирено тужилаштво и криминализована полиција."**

Свој ратни, а касније и крвав пут злочинца Атиф Дудаковић је почeo у пролеће 1992. године када је, у чину мајора бивше ЈНА, обављао функцију начелника артиљерије у Клинском гарнизону. Ту је друговоја и с Ратком Младићем... Само неколико мјесеци касније, Дудаковић постаје начелник штаба Територијалне одбране Бихаћа, потом командант бригаде и коначно командант Петог корпуса Армије БиХ пошто је у новембру 1993. године са тог мјеста побјегао Санџаклија Рамиз Дрековић.

## ПРВИ ЗЛОЧИН

Од око 1.100 цивила и војника, убијених и уморених током међумусиманских сукоба у Цазинској крајини, готово тристо би се могло подвести под ратни злочин којег су, у акцијама против бораца Абиџеве Народне одбране Западна Босна, починили припадници Петог корпуса Армије БиХ, тврде у Центру за испитивање ратних злочина у Великој Кладуши.

- Када је кренуо на Велику Кладушу, народ је Дудаковићу, тада команданту Друге мусиманско-хрватске бригаде, блокирао пут у селу Јоховица. Постоји је видио да не може даље, Дудаковић је издао наредбу за отварање ватре. Том приликом убијени су једна жена и двоје дјече. Догодило се то половином септембра 1993. године... Тада је и почeo рат међу мусиманима Цазинске крајине, каже Есад Шабанагић, новинар и свједок сукоба у Јоховици...

## "БУЖИМСКИ ДРЕШ"

По злу чувен у Цазинској крајини био је "бужимски дреш" у којем је скончала на десетине несреника, углавном бораца Фикрета Абиџића. Фикрет Кендић из Велике Кладуше прича како су Сенаду Пурићу бетонским блоком размрскали главу те како је Бећир Чебић преживио, али је занијемио од мучења...

- Мањута Абиџић су, усред зиме, купали хладном водом, а сина му убили пред његовим очима... Дервиша Поњевића су заклали, а једном, којег нисам познавао, наредили су да ископа мезар у којег су га потом живог закопали... Суљу Латића су тјерали да се залети и попне на коња који је био нацртан на зиду. Њега и оста-



**Каравелић, Дудаковић и Алагић прослављају своје злочине**

ле тјерали су да то чини све док јадни људи нису скончали, прича Кендић...

Ратни заробљеник и логораши Хасан Бегановић свједочи да је на на Старом граду у Пећинграду, по наређењу Дудаковића, ликвидирано седам Абиџевих бораца.

- Када је то обављено командант Атиф је рекао: 'Ето тако се то ради', каже Бегановић...

## РАЧИЋ

Почетком јануара 1995. године Центар служби безбедности Српске Бихаћ поднио је Војном тужилаштву у Бањалуци једанаест кривичних пријава против великог броја извршилаца.

"Они су 26. и 27. новембра 1994. године, у контраофанзиви Петог корпуса, на свиреп начин уморили 22 мјештана Рачића, српског села десетак километара недалеко од Бихаћа. Један је пронађен с извађеним срцем на прсима, другом су одсјечену главу пронашли у каци пуној кома, трећи је пронађен с извађеним очима, четврти... Све ово дододило се на праву дјеловања, односно у зони јединице у сastаву 502. бригаде којом је командовао Сафет Кадир који је у Цазинску крајину стигао из Саудиске Арабије", пише у једној од кривичних пријава. А тај Кадир остао је упамћен по ТВ снимку на којем се види како на Грабежу, у јесен деведесет и пете, мучи и убија заставника Раду Рогића, припадника Радничког батаљона из Санског Моста.

- Иако се бавио приватним бизнисом који му је добро ишао, морао је да нестане, пошто је знао све о Дудаковићевим злочинима. Посебно о оним у Рачићу и Босанском Петровцу, те о убиству хрватског генерала Владе Шантића којег су Дудаковићеви пријатиоци смакли 8. марта 1995. године. Кадир је мистериозно "нестао" 2002. године, свједочи М. Ћвјетичанин из српског села Лохово код Бихаћа.

## "ТРЊЕ"

Владо Салапура из Удружења српских повратника каже да су "за само шест дана јесење офанзиве у босанскопетровачкој општини војници под командом Атифа Дудаковића уморили 114 мјештана, углавном цивила, који су остали у својим кубаћама. Само

у воћњаку поред мотела стрељано је 26 угледних Петровчана."

- Када је један од њих хтио да поразговара с Атифом којег је познавао одраније, он је то одбио. Само се окренуо и војницима рекао "трње". А то је значило "убијај" ... Са својим пратиоцима отишао је у мотел и с прозора гледао егзекуцију, тврди свједок Мехо А. којег су као Абдићевог борца, заробили Дудаковићеви војници. Мехо је у вријеме стрељања Срба био само стотинак метара даље...

Према подацима Оперативног тима за тражење несталих Републике Српске, на подручју пет западнокрајишских општина кроз које је у септембру и октобру деведесет и пете, протутњала Дудаковићева армада, убијено је или уморено 859 српских бораца и цивила. Још се ништа не зна о сидбини више од двесто педесет несталих. Међу онима који су пронађени, педесетак их је било без главе...

## СИЛОВАЊА

О злочинима војника Атифа Дудаковића посебно потресно је свједочење Милке О.З., несрћене жене којој су у логору у Санском Мосту Дудаковићеви војници (двојица су била из Високог) пред њом и оцем, силовали двије њене сестре. Обје су умрле на невиђеним мукама. И отац је касније скончao. Срце му није издржало...

- Послије рата у бунару, у дворишту наше куће, у родном селу између Бихаћа и Босанског Петроваца, пронашла сам распаднуто тијело моје мајке. Не знам да ли су је убили и бацили у бунар или је сама скочила да себи скрати мuke, уздише Милка О.З.

## ШВЕРЦ

Асим Кајтезовић, војник Абдићеве Народне одbrane, који је био заробљен, а касније и размијењен у Фркашићу код Коренице, причао је да је у Бихаћу, почетком деведесет и пете, врећа брашина коштала 800, килограм сирове кафе 400, а једна цигарета 20 њемачких марака.

Наравно, те тачне податке нико и никада неће сазнати, али, према информацијама војне бејзбездности Другог крајишког корпуса ВРС, шверц са бихаћким крајем процјењен је на око тристо милиона њемачких марака. Тим послом су се бавили углавном шверци из Републике Српске Крајине и, посебно, Легијини и Френцијеви "специјалци" који су контролисали токове шверца у мјестима сјеверног дијела Цазинске крајине.

Само у хеликоптеру којег су у јуну деведесет и пете код Слуња срушили крајински борци, било је дванаест милиона њемачких марака које је Ирфан Љубијанкић, Изетбеговићев министар иностраних послова, са сарадницима, у Загребу требало да промијени у нове апоене.

Добар дио колача од шверца са српском страном слио се у Дудаковићеве и чепове његових најближих пратилаца, углавном војних полицијаца.

## ЧОВИЋ

- Изгубили смо битку с правом и правдом. Поред оваквог тужилаштва и правосуђа није нам остало ништа друго осим да гледамо горе у небо и очекујемо милост од Бога. Само уз Божју помоћ, Атиф ће доћи тамо где му је место... Све смо учинили. Тужилаштву смо понудили и видео-снимке и бројне писане документе и на стотине свједока... Али све је узалуд, каже за лист "Екстра" Есад Човић, шеф Центра за испитивање ратних зличина почињених у Аутономној покрајини Западна Босна.

## КОШАРАЦ

Руководилац Координационог тима за процесирање ратних зличина и тражење несталих Републике Српске Сташа Кошарац, чинећи све како би се злочинци привели суду правде, такође тврди да је све у рукама корумпираног судства и тужилаштва.

- Све су то плаћеници који су се излегли у инкубаторима



Са Алијом Изетбеговићем



Са Омером Бранковићем

међународних протектора, а од таквих се не може очекивати ништа друго осим оног - вежжи коња где ти ага каже... Све док Милорад Барашић, и њему слични, више воле Сарајево и Техеран од Бањалуке и Требиња, Атиф никада неће бити процесуиран за злочине које је очигледно починио, истиче Кошарац.

## ГАЛИЈАШЕВИЋ

Члан Експертског тима Југоисточне Европе за борбу против тероризма и организованог криминала Џевад Галијашевић тврди да "сви проблеми око процесирања ратних зличина почињених над Србима, леже у Тужилаштву БиХ."

- Слабе судије, корумпирano тужилаштво и криминализована полиција. Ко са тим људима може да ухапси Дудаковића? Наравно да се у бх. правосуђу много шта ради и уз лагано америчко намиравање, тврди Галијашевић.

НЕ ЗАБОРАВИ ВОЉЕНА ЗЕМЉО

# УБИЛИ ИХ ОНИ КОЈИМА СУ ВЈЕРОВАЛИ

**Божици, одмила Боји, Кнежевић,  
непокретној жени, монструми  
одсјекли главу. Убили јој, затим,  
и супруга Гојка и сина Веселка.  
Све троје је скончало у  
њиховом родном Видовом  
селу код Дрвара**

Супружници Гојко и Божица Кнежевић и син им Веселко скончали су само зато што су вољели родни праг и што су вјеровали, касније се видјело узалуд, душманима да им неће учинити ништа нажао. Остали су у Видовом Селу, десетак километара недалеко од Дрвара, и нису хтјели ићи у изbjеглиштво пред најездом помахниталих бојовника Хрватске војске и припадника Хрватског вијећа обране.

"Најупорнија да остане била је мајка, која је тада, дакле у јесен 1995, имала 81 годину. Ни брат ми Веселко није хтио ићи с дједовине. Једно без другог никаде нису хтјели, а ни могли. Остали су заједно. Само два дана пред пад Дрвара, дакле 12. септембра 1995, дошао сам по њих. Отац није био код куће. Чувао је овце. Он би и хтио ићи, али остао је са њима", уздише данас Срето Кнежевић који је тога дана остао без мајке, оца и брата.

Све на које су нашли побили су, највјероватније, припадници Прве гардијске бригаде Хрватске војске из Сплита, те полицајци из такозване Хрватске Заједнице Херцег Босна.

"Мајка је убијена сједећи, пошто је 12 година била непокретна. Замислите колико су то били поремећени умови да су таквој несрећници једноставно одсјекли главу. Отац је убијен неколико стотина метара од куће и то у тренутку када је, највјероватније, пошао да препне коња, који је био на облизњој ливади на испаши. Брат Веселко који је био правник у дрварском 'Трмечу', убијен је пред подрумом наше куће у Видовом Селу. Истога дана душмани су убили и нашег рођака Радета Кнежевића, који је тих дана управо дошао кући на одмор, пошто је провео педесетак дана у рову на бихаћком ратишту", наставља Срето своју причу.

Веселко и мајка му Божица Кнежевић пронађени су послиje рата у масовној гробници "Ка-

мен" код Гламоча, која је откопана и из које су експухирани тијела чак 108 српских несрећника, углавном цивила, с подручја Грахова, Дрвара и Гламоча. Експумација посмртних остатака обављена је 16. јуна, те 2. и 11. септембра 1996. године.

"Главу мајке ни до данас нисам пронашао... Када несрећа крене, њу нико не заустави. Послиje рата умире и мој брат Зоран, који је тридесет и два мјесеца био у рову на Грабежу. Никада ниједну смјену није изостао. Увијек се одазивао позиву за одбрану земље. Отац Гојко и рођак Раде сахрањени су на сеоском гробљу на Спасовини, неколико километара удаљено од Дрвара", опет ће Срето Кнежевић.

У масовној гробници "Камен" код Гламоча сахрањена су уморена тијела још много Дрварчана, односно Кнежевићевих комшија. Ту су пронађени и идентификовани посмртни остаци старице Марије Рујевић, Душана Бајића и замало па деведесетогодишњег Стевана Кукрића, којег су хрватски војници убили исто када и Кнежевиће.

"Опет ћу рећи. Све је могло другачије бити да су побјегли, да су отишли с нама. А имали су и чиме, пошто смо имали двоја коњска кола... У тору смо оставили осамдесетак оваца и великорога бика.

Скелет смо му пронашли с ланцем око врата на ливади код куће. Угинуо је од глади. Страшно да страшније не може бити", на kraju ће Срето Кнежевић.

Листајући нека од докумената, који потврђују присуство и акције Хрватске војске на територији БиХ, у очи падају "заповиједи" за нападе на западнокрајишке општине у љето 1995. године. У једном таквом акту, заједничком документу Министарства одбране и Главног стожера Хрватске војске, односно у "заповиједи" која је упућена Заповједништву Зборног подручја Хрватске војске Сплит (истурено зборно место у селу Рујани код Ливна), и заповједништву Прве гардијске бригаде Хрватског вијећа обране "Анте Бруно Бушић", којом је командовао бригадир Антун Лубурић, до у детаље су описаны задаци свих јединица приликом напада на Грахово, Дрвар и Гламоч, што је подразумијевало и злочине попут оних које су Туђманови бојовници починили над породицом Кнежевић из Видовог Села код Дрвара.

# "СПЕЦИЈАЛЦИ" ДВА ПУТА СТРИЈЕЉАЛИ ДЈЕЧАКА

**Пошто је преживио стријељање родитеља и брата, међу којима је био и он, злочинци су малог Петра пронашли и у њега испразнили реденике својих оружја. Свих четворо Голубовића уморено је у само једној ноћи**

**М**еђу много дружи, шешких, ратних злочина са застравујућим торукама српском народу, додго-дио се и овај у Коњицу на почетку оружаних сукоба у БиХ. Тада су Миралем Маџић, Адем Ланџо и Јусуп Потур, заједно са Шефиком Туцаковићем и Мирсадом Максумићем, пристапилима Специјалне јединице у саставу мусиманског МУП БиХ, 1. јула 1992. године на најбу-талаји начин стријељали четворочлану породицу Србина Ђуре Голубовића из Коњица.

У оштуковици први крволовних злочинаца, шукисилац Ибрахим Булић описује како је првоишуковијен Миралем Маџић 1. јула позвао пристапнице Интервенентогвода да буду дости у кући његовог оца Рече, у насељу Главичина.

Пошто су прихватали ову понуду, из службених простирија њихове јединице у Коњицу одмах поштом су кренули и то с јуном ратном опремом. Пристапнице Интервенентогвода у кући Рече Маџића пошли су веће количине алкохола, а у шијаном сјанају "јевали су и водили емо-тикан разговор о догађајима из текућег рата", а посебно "о спадајушима и убијању бошњачко-мусиманског сјановни-штва од сјране простињнице", па су сви једногласно прихватали приједлог Шефика Туцаковића да се треба свешићи Србима и да их треба убијати". Шефик је, како наводи шукисилац, у намјери да оправда злочиначку акцију био ока-лошћен наводном поигбијом близоког рођака. И оно што је, шакоће, значајно најаснији, шукисилац ој, како се јасно може закључити из оштуковици која је поднијета шек шири године послије спра-вичног злочина, односно 8. децембра 1995. године, највише инсистирао на одговорности Шефика Туцаковића и то из разлога што је Туцаковић погинуо у рату па је сву одговорност најлакше било свал-шии на онога кога нема.

Сви присујни су без поговора прих-ватали приједлог Туцаковића да иси-те ноћи ликвидирају породицу Ђуре Голубовића у његовом сјану у Коњицу.

"Одлучили су да сви заједно пођу из куће Рече Маџића око 22 часа према сјану Ђуре Голубовића. Злочинци су на-сили превели са сјан и приморали Ђу-ру, његову супругу Власишу и њихове мал-ојешне синове Пејтара, са само седам, и

двеју године млађег Павла, које су дијели из кревета, да крену у полицијску сјан-шу". Била је то Варшоломејска ноћ за невину српску породицу Ђуре Голубовића.

Злочинци су одузели Голубовићу кљу-чеве његовог југа 45 и на задње сједишиће смјестили свих четворо шалаца. Поштом се Миралем Маџић вратио у Ђурин сјан, одакле је покрао све вриједне пред-мете и смјештио их у гејек ладе. Поштом су се злочинци са два аутомобила и заробљеним цивилима, умјесто у полицијску сјану упутили према Коници - Борци. Након што су без икаквих посебних фор-малности прошли полицијски пункти у мјесецу Полье Бијела настали су на сјуштену рампу, где су били пристапници Војне полиције. Међутим, након краћег разговора, који су на јунаку обавили с Хаџом Маџићем, злочинци су наставили пут с паоцима према селу Сиљани.

На удаљености око километар од полицијског пункта, зауставили су се и напредили члановима породице Голубовић да изађу из аутомобила и да се поредају на десну ивицу шупа. Затим су усмијерили цивији према четворочланој породици, шукисилац ватире и покосили их рафалома. Кад су се усјерили да шијела убијених леже непотично на земљу, сјели су у аутомобиле и вратили се у насеље Главичина, где је Миралем Маџић у кућу свог оца уништио телевизор и друге украдене сјвари из сјана породице Голубовић. Све је то наведено и у оштуковици.

Док су се злочинци радовали послије крвавог јира и сјијељања четворо "че-тињика", с полицијском пункти майором им се јавио Хаџо Маџић с информацијом да се код њега налази дјециште Пејтар Голубовић, који је њему и Дражену Марковићу описао што се догодило с његовим родитељима и братом.

Наиме, шоком сиријења Пејтар је, у шренујуку рафалне паљбе злочинца, пао на земљу као пошто је међу своје родитеље, иако да ниједан мештак није окрзнуо. Малишан се пристајио да је мртав, а када су монсијруми најуставили мјесец злочина, подишао се и кренуо у мркој ноћи да поштраји сјас. Нажалос-ћи, зла судбина овој седмоходићијег дје-чака одвела је поново у руке окорјелих ратних злочинца.

Одмах послије информације да се малишан налази на јунаку, стигли су

Миралем Маџић, Јусуп Потур и Адем Ланџо да "преузму" малог Пејтара Голубовића. С њима и малојећим дјециштим крену је и Шефик Туцаковић. У мјесецу званом Бејин Вир зауставили су аутомобил, извели малишана из аутомобила и поштом сва четворо лица полицијских мон-сијрума уперили цивији и исјаразнили шаржере у шијело несрћеног дјеца. Сваки човјек здраво разума ужасава се над самим помисли и простио не може вјеровати да постоји таква људска си-вртеља која су у сјану да из аутомашинског оружја пушају и одузму живот једном незинијацију, какав је био мали Пејтар Голубовић.

Иако су Миралем Маџић, Јусуп Потур и Адем Ланџо већ суштаријан 2. јула 1992. године, након сајрећог убиства че-тијорочане српске породице Ђуре Голубовића, признали злочин у полицијској сјаници пред командиром Халилом Туцаковићем, имена починилаца овог злу-сног злочина су објелоданања шек 5. феб-руара 1994. године.

У поменујој оштуковици коју је под-нио шукисилац Ибрахим Булић, видљива су настојања да се пољијички оправдају злочини над српским сјановницијима на подручју оштуковије Коници. Тако, Булић, између оссталог, у оштуковици наводи: "Вријеме које је претходило извршењу кривичних дјела било је вријеме шра-дничних дохађаја у којима је агресорска сјрана простијеривала из својих кућа и градова и убијала цивилно бошњачко-мус-лиманско сјановништво, што је код оштуковија сјварало осјећање доччине и жеље за осветом"...

Послије јунака пет година од поиздава-ња оштуковије, Капитонални суд у Мостару, којим је предсједавала Милица Пушић, донијело је 4. јануара 2000. године Рješenje о обустави кривичној послијеји због непријављивања почи-њенијог кривичној дјела простију Хаџе Маџића, Дражену Марковићу и Халилу Туцаковићу. Вијеће Капитоналног суда Мостар, којим је предсједавао судија Вјекoslav Lović, на сједници од 25. јула 2000. године донијело је пресуду којом се преостала простијаца оштуковија осуђују на казне затвора због ратног злочина над цивилним сјановништвом и што: Миралем Маџић на 12, Јусуп Потур на 9 и Адем Ланџо на 12 година затвора.

# СКОНЧАЛИ У РОВУ ПРЕД КУЋНИМ ПРАГОМ

**О Никољдану 1992. године, у једном од ровова који су били у близини њихове куће, гине Ратко Ђурђић, припадник Војске Републике Српске. Пет мјесеци касније, деветнаестог мајског дана деведесет и треће, муслимани масакрирају Ратковог оца Момира, који је такође био српски борац, и мајку Миру**

**У Куносићима, српском селу илијашке општине, данас нико не живи. Сви су оштетири с родног огњишта. А прије рата у Куносићима је било шездесетак кућних нумера и на родним огњиштима око тридесет душа. Највише Ђурђића, Јевтића и Мићића.**

У Куносићима данас нема Срба, али су зато остале приче о страдању и злу које су, мирним и изнад свега чештитим сељанима, донојели муслимани из њиховог оркужене, углавном из Брезе и Вареша.

Међу страдалицима из Куносића је и троје Ђурђића - Момир и његова супруга Мира, ше син Радиво.

О Никољдану 1992. године, у једном од ровова који

су били у близини њихове куће, прво гине Ратко Ђурђић, припадник Војске Републике Српске.

Тада је исша судбина задесила и још два Раткова саборца - Жељка Шарића и Милоша Гаврића који су, заједно с њим, били родно огњиште. Сву тројицу убили су муслимани из Брезе.

Пеш мјесец касније, деветнаестог мајског дана деведесет и треће, муслимани масакрирају Момира, који је шакође био српски борац и супруг му Миру Ђурђић. Њега су, заједно са супругом, у раним јутарњим часовима заробили у непосредној близини куће где је била и прва борбена линија. Обоје су скончали на најстратичнијим мукама и то без исцајеног мешка.

Мучили су их, уморили и измасакрирали само ногевима.

Несрећни Ђурђићи прво су били сахрањени на сеоском гробљу у Куносићима, да би касније били ексхумирани и поново сахрањени, али овог пута у Милићима, где је шада живио Радивоје, други Момиров и Мирин син.

Преосталих деветоро сељана који су шакође били жртве комисија муслимана, сахрањено је на Војничком гробљу у Сокочу.

## До даљег без попуне УО Института за нестале БиХ

**САРАЈЕВО - Суоснивачи Института за нестале лица БиХ, Савјет министара и Међународна комисија за тражење несталих (ICMP), пребацују једни на друге одговорност што скоро двије године нису именованы нови чланови Управног одбора ове институције.**

Због нерасписивања конкурса и именовања чланова Комисије од фебруара прошле године УО Института ради са два члана чији је мандат важећи, док су тројици истекли мандати, а један члан је отишao на другу функцију. Статус чланова УО био је разлог што Савјет министара није усвојио извјештај о раду Института за прошлу годину.

"Никада нико није разријешио дужности чланова УО којима је истекао мандат, тако да они раде у некој врсти техничког мандата.

УО је на вријеме обавијестио Савјет министара о истеку мандата, а какви су проблеми настали послиje није у нашој надлежности", казао је Бране Дурсун, предсједавајући УО Института.

Савјет министара БиХ донио је закључак у фебруару прошле године да буде формирана конкурсна комисија од по три члана која ће представљати саосниваче. Међутим, према објашњењу из Савјета министара, други суоснивач ICMP није дао сагласност за то.

Из Међународне комисије за тражење несталих тврде да су они ти који су на вријеме покренули процедуру за избор чланова УО Института, али да нема одговора из Савјета министара.

"ICMP је првобитно покренуо питање именовања чланова УО Института и предложио рјешење у јануару 2009. године. Узнемирију чињеница да се, упркос свим напорима које смо уложили у проналачење разумног рјешења, овај проблем необјашњиво наставља. Рјешење понуђено од стране ICMP-а је поновљено у кореспонденцији упућеној Савјету министара

БиХ у септембру 2009. године. Послије ове кореспонденције услиједило је шест мјесеци тишине", објаснили су у ICMP-у.

Додају да су потом добили обавјештење да је Уред за законодавство дао позитивно мишљење на њихов приједлог, али да нема званичног одговора у Савјету министара.

Како незванично сазнајемо, из ICMP-а су се залагали да мандат буде продужен досадашњим члановима, али за то нема подршке у Савјету министара, где јуче нисмо добили образложење када ће овај проблем бити ријешен.

Поводом 15. септембра, Дане погиблих и несталих војника и цивила Републике Српске, Скупшина Републичке организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске упућује

### АПЕЛ

свим припадницима оружаних снага на простору бивше СФРЈ, обавјештајно-полицијским, законодавним, извршним, политичким и другим субјектима и свим грађанима да помогну породицама несталих да сазнају истину о својим најмилијима. Захтијевамо од Института за нестале лица БиХ и Међународне комисије за нестале лица да престану с политикањством, манипулатијама и "пројектованим" ексхумацијама и идентификацијама.

У име истине, Божје и људске правде, то је најмање што породице несталих очекују и захтијевају.

Све информације можете доставити на бројеве телефона: 051/302-150 и 051/302-163.

# КОМШИЈЕ, РАТНИ ЗЛОЧИНЦИ

**М**а колико се тврдило да је то био само један од бројних случајева, смрт Пере Којића, добrog старијине из Дервенте, ипак је била нешто друго. Наиме, на лијечењу у Славонском Броду, где је стигао поткрај 1991. када је, дакле, већ почeo да бjesni rat u западној Славонији, Пере је лијековима убијен. Многи ће данас рећи како му је давана погрешна терапија само да се чovјek жив ne врати својимa у Дервенту.

"И када сам очекивала да ће то бити једина жалост која ће ме сnaћи, догодило се још веће зло. Догодиле су се погибије које сам једва преживјела. Прво сам изгубила једног, а онда и другог брата. Оба су скончали на начин како гину јунаци, ријешени да до залje кали крви бране дједовину и родну груду. Да бране свој народ", прича данас Нада Којић, која с мајком Персом, те прелијепим кћеркицама Анђелом и Александром живи у Великој Сочаници.

Њеног брата Недељка, који је тада имао 31 годину, на Бабином брdu, где му је била кућa, заробљавају непријатељски војници, дакле, муслмани и Хрвати заједно, који су добро познавали породицу Којић, али и бројне друге српске фамилије које су живјеле у њиховом окружењу и којима су биле комшије. Догодило се то 10. јула 1992. године.

"Све до 20. августа био је жив. Био је сав у завојима. Мучили су га и једни и други. И муслмани и Хрвати. Зна се добро да су били из породице Мемића и Врбата. Лежао је у соби дервентског Дома здравља заједно с Драгом Марјановићем.

Тога двадесетог августовског дана, у три сата ујутро, извели су га из болнице и повели у правцу ријеке Саве. Веле да су и пjeвали: 'Оде Којић преко Саве и то без главe...' Уморили су га и бацали у Саву. Још га нисам пронашаља", уздише Нада Којић. Кобно је било и за Анђелку, другог Надиног

брата. Кренуо је 10. јула 1992. у јуриш на непријатељске ровове. О Недељку ништа није знао. Нити да је заробљен ни ко га је и где заробио. Борио се с непријатељем, у његовим рововима.

Тачно оној дана када је Недељко изведен из болнице и кренуо ка обала ма Саве на свој пут без повратка, Анђелко бива рањен. Није преживио.

"За мене више није било живота. За мене живот више није имао смисла. Када су ме многи од тога одвраћали, поша сам с пушком међу своје борце. Кренула сам у борбу да погинем, али ме је Севишић сачувао. Можда је то била моја жеља да осветим браћу и оца. Можда љубав према моме народу.

Али свеједно. Била сам активни учесник и борац с пушком у руци. И рањена сам била у "Силосима" и била на бродском и добојском ратишту, али и на свим другим где се борила моја јединица. Свудје где је требало бранити земљу и свој народ", поносно ће, али и са сјетом на крају Нада Којић.

# ДАЛЕКО ОД РОДНИХ ЗГАРИШТА

**Четворо Ђерића је погинуло и уморено, један се вратио на родно огњиште, а други брат и сестра му, под неким другим кровоима који су далеко од родног краја... Зло од овога може бити веће. Али од оног које их је снашло, за Ђериће сигурно не може бити веће**

**У**з много других несрћника које је рат отјерао са родног огњишта, у Брањеву код Зворника данас живи и шездесетогодишња Будимирка Станојевић, кћерка Јована и Рајке Ђерић, те сестра Будимира Ђерића и тетка Златка Ђерића који су скончали у Одбрамбено-отаџбинском рату. И то одмах првих ратних година.

Иако испод слика које се налазе у Спомен-соби у Зворнику пише да су побијени двадесетог мајског дана деведесет и друге, Будимирка, ипак, каже како је то било, замало па, мјесец дана касније. Ујверава у то пошто је, када је изbjegla у Зворник само неколико дана раније своје оставила живе у кући.

"Оца Јована убили су комшије муслмани. И то у кревету. У спаваћој соби наше куће у Врановићима у кладањској општини... Мајку Рајку убијају пред вратима... Одлaze потом педесетак метара даље од родитељске куће. На прагу његове куће убијају ми и брата Будимира. Све су их побили муслмани, наше комшије. Не д'о им Бог... А моји су баш њима вјеровали. Вје-

ровали су јер смо им били праве комшије. Никад им ништа нисмо скривали и, не дај Боже, нешто ружно учинили па да би нам се због тога могли светити", прича Будимирка.

Будимиров син Златко радио је прије рата у Њемачкој. Одмах по првим пушкама и сукобима, Златко долази кући. Долази да помогне својима у одбрани вјековних огњишта. Приклучује се у јединицу Војске Републике Српске. Приликом једне од безбрoј акција у којима је учествовао, поткрај маја деведесет и треће, на ратишту недалеко Горажда гине Златко, четвртга жртва из породице Ђерић.

Јован, Рајка и Будимир Ђерић пронађени су у гробници у Врановићима да би потом били сахрањени у Каракају.

"Споменик им још нисмо подигли. Немамо новца за то. Јер нико од нас не прима инвалидницу, јер на то немамо ни законско право", уздише Будимирка.

Златко Ђерић, јунак српске војске, сахрањен је у Власеници. Споменик су му подигли његови саборци из специјале Војске Републике Српске. У Власеници данас, с болом у души, живи Недељка Ђерић, Златкова мајка.

Осим Будимирке Станојевић, живи су и два њена брата - Ђорђо, који се вратио у родне Врановиће и Милорад који живи у Козлуку у зворничкој општини. Понекад оде преко Дрине како би зарадио нешто новца да преживи.

Ђерић се расули. Четворо је погинулих и уморених, један се вратио на родно огњиште, други брат и сестра данас су под неким другим крововима далеко од родног краја... Зло од овога може бити веће. Али за Ђериће од оног које их је снашло, сигурно не може.

**Координација српских удружења  
породица несталих лица са простора  
бивше Југославије**

# **Србије - Хрватске - Републике Српске - Црне Горе**



Пријем делегације српских удружења код предсједника Градске скупштине Слободана Гаврановића

Бања Лука, 15. 9. 2010.

**Дан несталих Републике Српске  
Излагање Олгице Божанић на Јавној трибини  
у Банском двору**

У име Координације српских удружења породица несталих лица са простора бивше Југославије, поздрављам све присутне, а посебно захваљујем организатору г-дину Недељку Митровићу што нам је омогућио да учествујемо у програму обележавања и одамо почаст жртвама.

Координација окупља осам удружења, савеза и организација из региона бивше Југославије од 2005. године. Њена основна мисија је да подсећа све надлежне институције које су по свом мандату на то обавезне да се укључе у расветљавање судбина киднапованих и несталих лица и остваривању права њихових породица.

Породице несталих лица, које окупља Координација српских удружења, нездовољне су динамиком рада надлежних институција у Републици Србији, Републици Хрватској и Федерацији Босне и Херцеговине. Настојимо да у својим излагањима говоримо о страдању српских мајки, жена, сестара које су доживеле логоре, отимање из загрђаја својих најдражих, биле силоване, где су убијани старици и српска нејач.

Хиљаде српских породица које су насиљно претеране са својих огњишта не могу се вратити својим спаљеним и уништеним домовима. Ни након две године од сазнања о стравичним злочинима на Косову и Метохији и Албанији који су починили киднапери и Албанци ваљењем и продајом органа српских жртава нема извештаја специјалног изасланника Савета Европе г-дина Дика Мартија.

Верујемо да је могло више да се постигне деполитизацијом проблема и тражимо да се свим жртвама, без дискриминације, да исти третман.

Сматрамо да је крајње време да сви релевантни чиниоци који се баве овом проблематиком крену у одлучну акцију и у том смислу. Предлажемо од Скупштине Републике Србије усвајање јединствене Декларације за осуду свих злочина почињених на простору бивше Југославије, не правећи разлику међу жртвама.

Захтевамо екскумације познатих лоцираних гробница, као и убрзанje идентификације екскумираних посмртних остатака који годинама чекају у мртвачницама у региону.

Тражимо од владе да поштују потписане споразуме из области тражења несталих и убрзанje рада на процесуирању свих злочина као и решавању статуса породица и удружења.

Крајње је време да се све одговорне институције истински заузму да ова вишегодишња агонија престане и да породице киднапованих, несталих и убијених сазнају истину о својим најмилијима. Ми на то имамо право.

Председавајући Координације Олгица Божковић

**Отварање изложбе  
у Београду 7.10.2010.**



**Отварање изложбе "Гробнице,  
стратишта, логори" Краљево, 4.10.2010.**

# ОТВОРЕНО ПИСМО

Достављамо вам ово отворено писмо у којем тражимо да прихватите наш захтјев о опозиву Кетрин Бомбергер, директора ICMP-а.

Основни разлог нашег захтјева јесте што у посљедње вријeme, а посебно од почетка рада Института за нестале лица, Кетрин Бомбергер доводи у питање дигнитет како сопствени, тако и ICMP-а, земље - донаторе, али и идеју и суштину процеса тражења несталих.

**ОБРАЗЛОЖЕЊЕ:** Овај захтјев је мотивисан тиме да се ова врло важна позиција директора ICMP-а повјери новој личности која ће бити одговорна, непристрасна и искључиво у функцији убрзања процеса тражења несталих у БиХ, која ће имати универзалан приступ, без подршке појединцима (Амор Машовић) и без преферирања интереса бошњачке стране, као што је досад било, а посебно од почетка рада Института за нестале лица БиХ. Овиме је потпуно пољујано повјерење породица, бар оних које ми представљамо (због континуитета рада од 1995. године, инфраструктуре, вјеродостојности и принципијелности наша организација је од стране Владе РС проглашена организацијом од посебног јавног интереса).

Желимо да нагласимо да смо организација која је од првог дана цијенила пројекат ("плава трака"), који је иницијала америчка влада и помогла да се процес тражења несталих откри, али посљедњих неколико година својим неодмјереним изјавама Кетрин Бомбергер је довела у питање свој кредитабилитет и хуману страну, као и универзалност у процесу тражења несталих. Једноставно, она

није особа коју можемо с уважавањем и поштовањем цијенити и с њом сарађивати.

Сугеришемо да добијете одговоре на следећа питања, како бисмо добили потврду ових наших навода:

Анализа статистичких података ексхумираних и идентификованих по националном кључу;

Зашто није урађена ЦЕН, како би била прекинута манипулација о бројкама несталих;

Зашто Савјет министара БиХ није усвојио извјештај о раду Института за нестале лица БиХ за 2009. годину;

Зашто је ревизорски извјештај са резервом и одређеним негативним оцјенама о пословању Института за нестале лица БиХ, а управљачки и руководни органи нису предузели одговарајуће мјере;

Како може и даље да буде активан Управни одбор, кад од шест чланова само два имају легалност и легитимитет;

Зашто и оно мало ексхумираних са списка несталих из РС буде вожено и поново закопавано у ФБиХ;

Како је било могуће да органи Института, али и ICMP, дозволе да изложба о гробницама у БиХ буде састављена само од масовних гробница бошњачких жртава;

Зашто је немогуће отргнути се од политичке, манипулативне, могуће комерцијализације, те погубне и неприхватљиве "пројектоване" ексхумације и идентификације.

Достављено:

Влада САД - путем Амбасаде у Сарајеву;  
амбасадама земаља - донатора ICMP-а: САД, Холандија, Велика Британија, Њемачка, Француска...

## На Перућцу до сриједе?

Милан Богдановић, члан Колегија директора Института за нестале особе БиХ, каже за "Сан" да би потрага за посмртним остацима на језеру Перућа код Вишеграда могла потрајати до средине наредне седмице, што је довољно времена да се заврши започети посао који је почeo прије нешто више од мјесец дана.

Тамо су сви расположиви људи које имамо. Радимо пуном паром и мислим да без обзира на то што је почело пуњење језера, наша динамика рада неће бити угрожена. Ми имамо довољно времена да на вријеме завршимо све како је и договорено - рекао је Богдановић. Он је похвалио одличну сарадњу са Министарством енергетике Србије, која се показала више него одличном.

Све што смо тражили, они су и испунили. Нико није прекршио ни једну одредбу договора. Без обзира на то што је пуњење започело и трајаће свака два дана, оставили су нам довољно времена да радимо док вода не прекрије цијели плато.

Да је у којем случају сарадња БиХ и Србије у другим пољима овако добра, не знам где би нам био крај - каже Богдановић.

У Институту су и раније истичали да ће вријеме до средине септембра



бити довољно за претрагу овог подручја.

Мислим да са средином наредне седмице више неће бити ни потребе за било каквим ископавањима. Ми смо урадили добар дио посла и до сада смо ексхумирали 330 посмртних остатака - казао је Богдановић.

Члан Колегија директора Института за нестале особе БиХ Милан Богдановић, рекао је јучер за "Сан" да је заједно са колегама Србима који раде у Институту, сит оптужби и притисака који долазе од различитих удружења и асоцијација из РС, који их позивају да се повуку из ове институције.

Као прво, изузетно је тешко радији под притисцима, поготово када је ријеч о тражењу несталих. Није нам

лако. Није једноставно када вас оптужују да сте издајник, када траже да се повучете без икаквог ваљаног разлога - каже Богдановић.

Међутим, како истиче, евидентно је да су посљедњи потези појединих чланова разних удружења који их позивају на оставке, више него добро смишљена предизборна кампања.

Ја не желим да будем дио чије предизборне кампање. Што се тиче нашег рада, нека се сви информишу како ми радимо, јер ја рачуне полажем Вијећу министара и Међународној комисији за тражење несталих, ICMP. Они су сусривачи Института, они знају шта и како радимо, а не неки појединци - тврди Богдановић.

Ни он ни његове колеге немају кад да се баве стварима које им само одузимају вријеме. - Ми смо по цијели дан на терену, радимо, обилазимо подручја. Немам ја времена да само слушам људе који су ту постављени ради предстојећих избора и који на овај начин желе прикупити поене. Ми радимо свој посао. Болje би било Горану Крчмару из Тима за тражење несталих РС и њему сличним да дођу у Вишеград и помогну нам да ексхумирајмо остатке, него што нас само оптужују - каже Богдановић.

М.А.Б.

**Интервју: Митра Табаковић, предсједница Општинске организације породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила Соколац**

# ГРОБЉА СУ СВЕТА МЈЕСТА

■ Потребно је више пажње посветити одржавању Војничког спомен-гробља у Сокоцу. На Градском гробљу које се налази поред соколачке цркве сахрањено је највише бораца с подручја општине Соколац који су погинули у Одбрамбено-отаџбинском рату. И тај локалитет заслужује већу бригу, као и гробље у Кнежини, каже Митра Табаковић, предсједница Општинске организације породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила



**Заборављени:** Госпођо Табаковић, Војничко спомен-гробље, које многи називају и „Мали Зејтинлик“, захтијева више бриге од стране надлежних институција него што је то сада присутно.

**Табаковић:** На простору соколачке општине постоје три локације где је сахрањен већи број бораца и цивила страдалих у протеклом Одбрамбено-отаџбинском рату. Војничко спомен-гробље „Мали Зејтинлик“, „Кнежинско војничко гробље“ и „Градско гробље“ у Сокоцу. Ово су света мјеста, оно што морамо чувати и одржавати уз максималну озбиљност.

Трошкове изградње и одржавања Војничког спомен-гробља сноси Министарство рада и борачко-инвалидске заштите РС, град Источно Сарајево и

општина Соколац. За одржавање и даљу изградњу гробља задужено је предузеће „Жељезница“ из Војкова.

Запослена су четири радника на одржавању подручја општине Соколац.

Пет година сам у Одбору за одржавање овог гробља, на чијем челу је Миливоје Гутаљ из Пала. Свим састанцима присуствују начелници општина, представници цркве, борачких организација и други. Прије пет година разговарало се о будућим активностима везаним за одржавање овог светог мјеста. Било је договорено да се одвоји цивилни дио од војничког гробља. Тај задатак добио је тадашњи начелник општине Соколац Драган Цвијетић. Донесена је и одлука да се упути захтјев ресорном министарству да се ово гробље стави под заштиту

државе, како би се спријечило да појединачни захтјеви нарушавају ред у овом светом простору. Годинама су улагана средства за остваривање ових циљева или се мало урадило. Данас имамо гробље које је још на локалном нивоу, радови се дуплирају јер се планирање лоше ради. Из дана у дан зб времена све више нагриза ову светињу.

Многа гробна мјеста је вријеме начело и она чекају на санацију. Донесена је, својевремено, одлука да Министарство финансира изградњу свих надгробних плоча тамо где их нема, како би сви гробови били идентични. У мају ове године, када је и био задњи састанак Одбора за изградњу и одржавање „Малог Зејтинлика“, сазнали смо од од предсједавајућег да нема

средстава и да од постављања нових плоча неће бити ништа.

Није урађен ни пројекат. Гробље се још није нашло под заштитом државе. Тренутно о овом гробљу брине само општина Соколац, која издава значајна средства за одржавање и плате запосленим радницима. Сва брига о овом гробљу пала је на ову општину, иако је овде сахрањен само један борац са овог општинског подручја.

**Заборављени: Каква је ситуација у Војничком гробљу у Кнежини?**

**Табаковић:** Војничко гробље у Кнежини, у коме су сахрањени погинули борци са подручја општине Оловно (Федерација БиХ), одржава се средствима општине Соколац. За те послове задужен је један радник. Издрвојена су средства за набавку материјала и фарбање гробљанске ограде, а потребно је набавити јарбол и нову заставу, травокосилицу, која би олакшала одржавање и изградити чесму која би служила за потребе гробља.

**Заборављени: Скоро да се не чује подatak да је највећи број погинулих бораца у Одбрамбено-отаџбинском рату с подручја соколачке општине сахрањен у Градском гробљу у Сокону, које се налази код цркве. И овај простор заслужује већу бригу, или и неке нове пратеће садржаје.**

**Табаковић:** Највећи број бораца са општине Соколац сахрањен је у Градском гробљу које се налази код цркве светог пророка Илије у Сокону. Ту се налази преко стотину хумки. Жеља породица и већине грађана је да се у овом гробљу изгради спомен-чесма, у знак сjeћања на погинуле и нестале борце који су сахрањени у овом гробљу. На спомен-чесми би била исписана имена свих који су ту сахрањени, као и имена оних које треба пронаћи и сахранити у овом гробљу.

Недавном одлуком Предсједништва Општинске организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила, покренута је иницијатива за изградњу овог споменика. Разговарано је с руководством општине и представницима цркве који воде бригу о овом гробљу. Том приликом добили смо подршку од свих. Договорена је локација за изградњу спомен-чесме. Ова организација тражи стручно лице које би урадило пројекат и остale припремне радове. Због овог високог простора, поднебља у коме живимо, чесма ће бити рађена у камену. Надамо се да ће нам се јавити заинтересовани за овај пројекат. Финансијску подршку тражићемо на свим нивоима, очекујемо помоћ наше републике и донатора, којих ће, вјеру-

јем, бити.

У трци за влашћу, положајем и материјалним богатством, али и у борби за опстанак и преживљавање, често заборављамо на оне који су својим животима све ово платили, заборављамо нејач која је иза њих остало, старе, болесне родитеље, који траже само топлу ријеч као доказ да нису заборављени.

Ова организација жели да све у овој општој јурњави упозори да, понекад, успоре, застану и осврну се иза себе, да виде кога су оставили на брануку отаџбине, да им увијек буде присутно да су они својим животима изградили слободу у којој живимо.

**Заборављени: Госпођо Табаковић, кажите нам колико је Организација породица погинулих и заробљених бораца и несталих цивила урадила на рјешавању проблема који су присутни у процесу проналaska заробљених бораца и несталих цивила?**

**Табаковић:** Када су у питању активности на тражењу несталих, Одбор породица заробљених бораца и несталих цивила на сједници одржаној 22.9.2010. године у Источном Сарајеву донио је одлуку да се упути отворено писмо влади САД и амбасадама земаља донатора ICMP-а, у коме ће се тражити опозив Кетрин Бомбергер са функције на којој се налази. Ова веома важна позиција се мора повјерити личности која ће бити одговорна и непристрасна у процесу тражења несталих у БиХ, која ће имати универзалан приступ, без подршке појединцима (Амор Машовић) и без преферирања интереса бошњачке стране, као што је до сада било, а нарочито од почетка рада Института за нестала лица БиХ. Начином рада овог Института пољујано је повјерење породица, бар оних које ми представљамо. Због континuiteta у раду, од 1995. године, инфраструктуре, вриједности и принципијелности наша организација је од стране Владе РС проглашена организацијом од посебног јавног интереса.

Желимо да нагласимо да смо организација која је од првог дана цијенила пројекат „Плава трака“, који је иницијала америчка влада и помогла да се процес тражења несталих откричи, али посљедњих неколико година својим неодмјереним изјавама Кетрин Бомбергер је довела у питање свој кредитibilитет и хуману страну, као и универзалност у процесу тражења несталих. Једноставно, она није особа коју можемо поштовати, цијенити, и са њом сарађивати. Милан Анђић, члан Надзорног органа института, поднјој је оставку на ово мјесто као морални и одговорни чин. Дубоко смо

убијеђени да овај чин Анђића, има и поруку да и други чланови различитих органа Института (Савјетодавни одбор, Управни одбор, Колегиј директора и шефови подручних канцеларија) поступе на исти начин, односно да поднесу оставке или се повуку на одређено вријеме, како би се у међувремену створили услови да Институт профуникионише у складу са Законом о несталим лицима, закључцима Народне скupštine РС, као и закључцима Тима за координацију активности процесирања ратних злочина и процеса тражења несталих и сопствених статарних надлежности и програмских задатака, све у смислу елиминирања постојећих пристрасности у ексхумирању и идентификацији на штету породица несталих из РС.

Посебно бих истакла да до сада нема централне евидентије несталих на нивоу БиХ, јер бошњачка страна не жели ту евидентију. Оперативни тим за тражење несталих РС уредно је предао сву документацију Институту, ти се подаци могу видјети на Интернету. Док друга страна крије своје податке, познато је да ниједна породица не може остварити ни једно право по основу несталог без централне евидентије.

**Заборављени: Чланови ваше организације су непрестано на терену, обилазе породице погинулих бораца и несталих, болесне, немоћне.**

**Табаковић:** Када су у питању стара и болесна лица, ова организација је обишла сва лица која живе сама или се о њима брину даљи сродници. Приликом обиласка ових породица могло се примијетити да се њихови сродници добро брину о њима, што су и сами потврдили. Највећи проблем ових људи је што се у већини налазе у сеоском подручју, где су удаљени од свих установа и тешко долазе до здравствене заштите.

Када су у питању остваривања права по основу борачко-инвалидске заштите, потребно је овим лицима пружити помоћ, упростити администрацију (стално доношење љекарских налаза, рјешења о статусу, кућне листе, стално обновљање података који не могу бити промјењиви).

У прошлом мјесецу умрла су четири родитеља погинулих бораца. Немогуће је ставити у исти положај родитеља погинулог бораца и бораца здравог, живог, коме се у раду деси нека несрећа, који послије љекарске интервенције наставља нормално да живи. Из ових разлога потребно је Одлуком о допунским правима издвојити ова лица и пружити им адекватну помоћ.

**Разговарао В. Елез**

**Породице несталих и заробљених упутиле писмо  
властима САД**

## Траже смјену Кетрин Бомбергер

БАЊА ЛУКА - Републичка организација породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС упутила је отворено писмо властима САД и амбасадама донаторских земаља у којем захтијевају смјену предсједника Међународне комисије за тра жење несталих Кетрин Бомбергер "због несавјесног рада и нарушавања процеса тражења несталих лица".

Предсједник организације Недељко Митровић рекао је у петак "Гласу Српске" да су у писму навели да је Бомбергерова потпуно стала на страну Института за тра жење несталих лица БиХ.

### БОМБЕРГЕРОВА ТОЛЕРИШЕ НЕПРАВИЛНОСТИ

- Непотребно је расправљати о томе. Ако су ексхумирана 82 тијела за неспуне три године и ако трагамо за 1.745 тијела за њихову ексхумацију ће требати још минимално 20 година. Шта породице онда могу да очекују - рекао је Митровић.

У писму је скренута пажња на

чињеницу да је Бомбергерова толерисала одређене активности у Институту које су утицале на рад те институције. Као примјер за бројна непоштовања у раду наведена је изложба, у чијој организацији је учествовао Институт, а на којој су приказане само гробнице Бошњака.

Представници Републичке организације у писму су навели да Бомбергерова зна шта пише у Закону о несталим лицима БиХ, који се, ипак, не пошtuјe.

- У овом закону јасно пише да онај ко се бави политиком не може бити на одговорним функцијама у Институту. Она толерише позицију Амора Машовића, а да је у питању српска страна, то би одмах било елиминисано - рекао је Митровић.

Породице несталих упозориле су власти САД да Бомбергерова даје пуну подршку и легитимитет Управном одбору Института којем је истекао мандат и на непоштовање обавезе формирања централне евиденције несталих, која је требало да буде завршена прије двије године.

## ИЗ НАШИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

### Општинска организација Фоча

У Фочи је и ове године на достојанствен начин обиљежен 15. септембар, Дан погинулих и несталих бораца помен парадосом у цркви светог Николе, затим полагањем цвијећа и паљењем свијећа на централном споменику уз присуство великог броја породица, званица и грађана.

Истичемо да је 14. 9. у 12 часова у Фочи обављена дуго очекивана подјела кључева и рјешења, где је 29 породица погинулих бораца стамбено пријешено. Кључеве и рјешења уручили су министар рада и борачко-инвалидске заштите у Влади РС Раде Ристовић и замјеник начелника СО Фоча Оливера Елез, уз присуство представника наше организације и Борачке организације, станови за двје зграде, које је финансирала Влада РС, а СО Фоча обезбиједила инфраструктуру и земљиште на једној од најљепших локација у граду, за разлику од претходних година када су станови прављени на периферији.

Организација је, такође, на достојанствен начин обиљежила и посјетила место страдања 38 бораца и цивила који су настрадали у мусиманском засједи на Папратној њиви – Вратло код Миљевине у Фочи. За овај злочин до данас нико није одговорао.

Истичемо да је Организација у сарадњи са ШГ "Маглић" Фоча, а на основу протокола којег је потписала Републичка организација, претходних дана успјешно реализовала набавку огрјева за породице погинулих бораца на шест рата.

### ОО Власеница

Поред редовних активности, у протеклом периоду смо у сарадњи са начелником СО Власеница Младеном Поповићем, који заиста има слуха за проблематику наших чланова и који без поговора прихвати финансирање представа према захтјевима и одлукама нашег предсједништва, обишли десетак домайнстава због болести и тешког стања њихових чланова, за седморо дјече је подијељено по 300 КМ на име матурске екскурзије, за више тежих болесника су вршене исплате по 100 КМ на име лијекова и лијечења, а у току је расподјела једнократне помоћи за 80 домайнстава по 100 КМ, на име набавке огrevnog drveta.

Због stalnih приговора и нездовољства наших чланова на пројекту бањског лијечења, којим је обухваћено лијечење за два корисника, а сваке године се јавља све већи број потреба бањског лијечења, издвојено је по 500 КМ за још два родитеља из будета општине.

Паљење свијећа и служење парадоса обављено је 26. септембра 2010. године за преко 30 погинулих бораца и цивила у цркви светог Петра и Павла у Власеници, када смо у масовном броју посјетили и место страдања Рогосијију положили цвијеће на спомен-обиљежје уз присуство општинских званичника и чланова породица погинулих бораца и РВИ.

Такође је важно напоменути да је у септембру извршена подјела 33 стана и додјела кључева за 30 породица погинулих бораца и 3 РВИ, чиме су трајно пријешена њихова питања стамбеног збрињавања.

## Недељко Митровић Могући протести породица страдалих

БАЊА ЛУКА - Предсједник Републичке организације породица заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС Недељко Митровић рекао је за "Глас Српске" да су могући протести породица ако ускоро не стигну одговори на недавно послата писма Србима запосленим у Институту за тра жење несталих лица у БиХ, у којима апелују на њих да поднесу оставке.

- Не очекујемо брзе одговоре, али ако ускоро не буде такве реакције на наше апеле, имаћемо неке друге захтјеве, можда серију писама или протесте - казао је Митровић.

Додао је да још нису добили одговор ни из Амбасаде САД у БиХ, којима су упутили писмо за власти САД, у којем траже смјену директора Међународне комисије за нестала лица Кетрин Бомбергер, "која даје пуну подршку и легитимитет Управном одбору Института којем је истекао мандат."

В.П.

## ОРГАНИЗАЦИЈА НЕСТАЛИХ РС ТРАЖИ ИЗМЈЕНЕ ЗАКОНА О НЕСТАЛИМ ЛИЦИМА БИХ

# КАЗНИТИ МЕШЕТАРЕ

**Допунама законских одредби инсистираћемо на одговорности оних који се баве тражењем несталих, те на строжим санкцијама за све оне који манипулишу жртвама, не долазе на састанке и онемогућавају формирање централне евиденције несталих,**

**казао Митровић**

Организација заробљених и погинулих бораца и несталих цивила РС упутиће иницијативу парламенту БиХ да се измени Закон о несталим лицима БиХ, како би били кажњени сви који опстриущу тражење несталих у Институту за нестала лица.

Рекао је ово за "Фокус" **Недељко Митровић**, предсједник Организације, те нагласио да породице апелују на српске представнике у Институту за нестала лица БиХ да се привремено повуку, све док се не промијене садашње околности у раду.

- Како ниједан орган у БиХ не може да ради ако нису заступљена сва три народна, онда тако не би радио ни Институт, који садашњим дјеловањем штети само Србима. Недопустиве су примједбе да су наши захтјеви политички и да смо их темпирали у вријеме предизборне кампање, зато што одавно указујемо на нерад Института - казао је Митровић.

Како је истакао допунама законских одредби посебно ће се инсистирати на одговорности оних који се баве тражењем несталих, те на строжим санкцијама за све који манипулишу жртвама, не долазе на састанке и онемогућавају формирање централне евиденције несталих.

- Институт треба унутрашњу реорганизацију, а она може да успиједи и про-

мјеном правилника о раду Института, те давањем већих права Савјетодавном одбору, који је, за сада, само икебана - нагласио је Митровић.

Он је рекао да Организација тражењем од српских представника да се привремено повуку жели да укаже на значај присуства Срба у Институту и да међународним органима и Амбасади САД, којим ће се писменим путем обратити, јасно поручи да се фаворизују бошњачке жртве.

- До сада је идентификовано више од двије хиљаде несталих Бошњака, а само 80 припадника српског народа, док још чекамо на идентификацију више од 600 остатака за које су узети узорци крви - казао је Митровић.

**Боро Пеулић**, члан Савјетодавног одбора у Институту, каже да ће на слеђећој сједници саопштити своју одлуку о замрзавању рада у Одбору, јер је нездовољан процесом тражења српских жртава.

- Не знам колико ће то имати неких ефеката или не, али и овако смо само икебане које немају никаквог утицаја. Настојаћемо да измијенимо и законске регулативе и да тако бар повећамо казне за све који раде само у интересу једног народа, а на штету Срба и Хрвата - казао



је Пеулић.

**Милан Богданић**, члан Колегијума директора Института, казао је да је његово ангажовање и свих српских представника у потпуности посвећено задацима и обавезама које имају.

- Све проблеме које прати процес тражења, од системских до субјективних, настојимо да рјешавамо крајње професионално и кроз институције система. Мени није предочен ниједан ваљан аргумент и разлог да се повучем, осим неких паушалних оцјена и напада који долазе из РС - казао је Богданић, те додао да ће се увијек понашати по законским прописима.

Он сматра да породице несталих своје интересе за сада могу остварити једино кроз Институт и по законским одредбама.

**С. ГАЈИЋ**

## До политичких циљева преко жртава

Читам протеклих дана у штампи како из Републике Српске, тако и из Федерације БиХ како описују дogaђаје у кориту језера Перућац. Све је очигледно исполитизовано и по ко зна који пут, преко жртава рата, желе се постићи други циљеви. Срамота је шта се све ради тамо, какве су то породице које шаљу своју дјецу да ископавају посмртне остатке.

Зар је дотле дошло да се и дјеца злоупотребљавају у те сврхе. Неки људи једноставно никако да схвате да тиме ништа не постижу.

Наводно је Институт за нестале БиХ до сада ископао више од 300 посмртних остатака, а у исто вријеме по-

кушавају то представити као 300 лешева лица, што нема смисла.

Још бошњачке организације организују путовања у Перућац и позивају добровољце да ископавају кости, као да се ради о некој екскурзији па може свако ко жeli да radi na ископavanju. Зашто се сада не оглашава Европска унија, Савјет Европе, зашто се из надлежних институција не спомињу повреде права дјеце која су доведена на тако страшно mjesto, mjesto ископaju љudskih kostiju.

Вјероватно зато што у овој земљи своје лобије имају различити политички субјекти, у овом случају Бошњаци, којима цјelокupna ситуација иде

на руку. По њима су све жртве бацања у језеро Перућац Бошњаци иако има сазнања да су ту и посмртни остаци Срба из Горажда. Поред тога, чланови Међународног тима за тражење несталих, који не разумију менталитет људи у БиХ и не знају како се бројем и националном припадношћu жртва манипулише, рекли су како је врло могуће да остаци жртва датирају још из Првог и Другог свјетског рата.

Срамота треба да буде надлежне у Институту за тражење несталих БиХ, а и оне по чијем налогу ради, што користе жртве и манипулишу њима.

**Милица Томашевић**,  
Горажде

**Политизација потраге за посмртним остацима на дну језера Перућац**

# И дјеца ископавају лешеве убијених

**На ископавању остатака у језеру Перућац ангажоване и двије малолетне дјевојчице, Елма и Аида Хустић. Ексхумација је процес стриктно прописан законом, мјесто мора да буде прописно обиљежено жутом траком, сви учесници одговорни и евидентирани, а не да се позивају посредством медија као на радну акцију**



**БАЊА ЛУКА -** Ископавање посмртних остатака убијених у протеклом рату са дна језера Перућац је класична политичка злоупотреба, што показује и чињеница да су на ископавању ангажоване и двије малолетне дјевојчице.

Рекао је то "Гласу Српске" извор близак Институту за тражење несталих БиХ.

Појашњава да су двије дјевојчице, Елма и Аида Хустић доведене да копају и да траже посмртне остатке, о чему је извјештавала и Федерална телевизија.

Дјевојице су ФТВ-у рекле да су ту дошле да би пронашли посмртне остатке свог дједа и других рођака, али нису објасниле ко их је и како ангажовао.

- Ексхумација је процес стриктно прописан законом, мјесто мора да буде прописно обиљежено жутом траком, а сви учесници одговорни и уредно евидентирани, а не да се позивају посредством

медија као на радну акцију - рекао је саговорник "Гласа Српске".

Наглашава и да је чињеница да сарајевски медији јавности пласирају погрешне информације да је у језеру Перућац пронађено око "330 тијела" уместо "посмртних остатака".

- Посебан проблем је то што се на лицу мјesta идентификује да кости припадају Бошњацима и на тај начин се овај случај политизује - истакао је овај извор.

Додаје да је шокантна и чињеница да је раније на ископавање посмртних остатака из Перућца било доведено око 50 мушака из памије краља Фахда из Сарајева.

Члан Колегијума директора Института Марко Јуришић каже да не зна како се могло десити да дјевојчице раде на ексхумацији.

- Тужилац надгледа сав посао, он је

## "Save the Children"

У организацији "Save the Children" рекли су да раде на основу УН Конвенције о правима дјетета и залажу се за поступање у најбољем интересу дјетета.

- У складу са чланом 32, то подразумијева и заштиту дјеца од обављања послова који могу да буду штетни или се могу негативно одражавати на здравље дјетета, његов физички, ментални, духовни, морални или друштвени развој. Ипак, појединачни чланови Конвенције морају бити интерпретирани у свјетлу права дјетета да траже, добију или дају информације, у складу са чланом 13, као и имајући у виду развојне способности дјетета и његов/њен узраст - кажу у тој организацији.

шеф и одговоран је за комплетан процес. Предмет воде тужилаштва из Бијељине и Источног Сарајева - каже Јуришић.

Он је потврдио да нису тачне тврђње да је до сада пронађено око 330 тијела.

- Пронађено је, како ми то стручно кажемо, 330 тијела/случајева. Рецимо, ако се пронађе једна кост она се води под један случај, а касније се анализом ДНК саставља остали дијелови.

Рецимо, од пет или десет случајева може да буде састављено једно тијело. Увијек буде мањи број комплетираних тијела од броја тијела/случајева - истакао је Јуришић.

Додао је да је јуче требало да буде завршен заједнички рад са предсједником Комисије за нестале лица Србије Вељком Одаловићем и са њиховим истражним тужиоцем. Они раде на својој обали ријеке Дрине.

У окружним тужилаштвима у Бијељини и Источном Сарајеву јуче нисмо успјели да добијемо изјаву. Ни у канцеларијама обидусмана БиХ и РС јуче није било надлежних.

Удружење породица несталих "Вишеград '92." саопштило је јуче да ће ексхумација трајати и идућа четири дана и позвају добровољце да у тражењу помогну тимовима из Института.

## ПУЊЕЊЕ ЈЕЗЕРА

Постепено пуњење језера Перућац требало је да почне јуче у 18 часова пуштањем воде из Хидроелектране у Вишеграду, а то неће угрозити процес ексхумације посмртних остатака на овом подручју, изјавила је портпарол Института за нестале лица БиХ Лејла Ченгрић.

Она је додала да је одлуку о пуштању воде донијело Министарство енергетике Србије, те да ће се језеро пунити свака два дана по два метра.

**Послије иницијативе за подизање спомен-обиљежја страдалим Србима**

# Сарајево нема слуха за српске жртве

**Ту би се сваке године  
окупиле породице  
страдалих и на  
достојанствен начин  
обиљежиле годишњицу  
страдања нашег  
народа.**

**То би уједно била и  
опомена будућим  
генерацијама да се  
више никада и никоме  
тако нешто не додги,  
истакао Кошарац**

**БАЊА ЛУКА** - Срамота је за Сарајево да до данас није видно истакнуто спомен-обиљежје страдалим Србима у протеклом рату.

Рекао је ово за "Глас Српске" шеф Координационог тима за истраживање ратних злочина и тражење несталих РС Сташа Кошарац, након што је на прекјучерашњем састанку митрополит дабробосански Николај подржao иницијативу да у Сарајеву буде постављен споменик страдалим Србима у том граду.

Непостојање спомен-плоче првенствено говори да у Сарајеву није промијењен став према српском народу од деведесетих година и да не постоји политичка храброст бошњачке политичке елите да то питање стави на дневни ред локалних заједница, кантона и ФБиХ - истакао је Кошарац.

Додао је да је жалосна чињеница да је и академска заједница у ФБиХ дефинитивно на стани само једног, бошњачког народа.

И поглавар Исламске заједнице у БиХ реису-л-улема Мустафа Церић се



Владика Николај подржао подизање споменика

више пута вулгарно односио према српском народу у БиХ - казао је Кошарац.

Према његовим ријечима, дужност и обавеза представника српског народа је да покрену активности на подиза-

## Логори

Током протеклог рата у Сарајеву је било 126 логора. Нема нити једног града у свијету у којем је за вријеме ових побуна и ратова у историји било толико логора као што је имало Сарајево у овом трагичном сукобу, који се десио на подручју БиХ, поготово што су ту страдали само Срби - истакао је Ђукић. Нагласио је да је од 150.000 пријератних Срба данас у Сарајеву остало свега један до два одсто.

њу спомен-обиљежја у самом центру Сарајева.

Подсјетио је да су за вријеме рата Срби одвођени из станова, са радних мјеста, па чак и из болница и лик-

видирани, само због националности.

То је био механизам за етничко чи-шћење Сарајева, а проблем је тај што данас многи који су чинили ратне злочине штетају градом, што говори да амбијент и атмосфера, нажалост, нису промијењени. Неки од тих људи се налазе, и на изборним листама, попут Заима Бошковића и Атифа Дудаковића - нагласио је Кошарац.

Предсједник Савеза логора РС Бранислав Ђукић истакао је да иако широм РС и БиХ Бошњаци и Хрвати откривају спомен-обиљежја, Србима у ФБиХ то није дозвољено.

Прије пет-шест година смо покушали у једном од најзлогласнијих логора, касарни "Виктор Бубањ", да поставимо плочу, али нисмо успјели. Чак нам прошле године нису дозволили ни да положимо вијенац у част страдалих - закључио је Ђукић.

Министар рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске Раде Ристовић изјавио је да је у Сарајеву потребно подићи споменик страдалим Србима у том граду.

## ЦИК ће испоштовати одлуку о Машовићу

**САРАЈЕВО** - Централна изборна комисија (ЦИК) БиХ испоштоваће одлуку Суда БиХ према којој у поновном поступку треба да утврди постоје ли елементи за покретање поступка против члана Колегијума директора Института за нестала лица БиХ Амора Машовића због кршења одредаба За-

кона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ.

Максида Пирић, портпарол Изборне комисије, казала је да ће ЦИК утврдити правно и чињенично стање, на основу чега ће донијети одлуку да ли ће бити покренут поступак против Машовића. (Срна)



**Републичка организација породица заробљених бораца и несталих цивила**

# Срби напуштају Институт за нестале

**Преко Амбасаде САД затражиће од Барака Обаме да смијени Кетрин Бомбергер. Колегијум директора и чланови Управног одбора нису ништа учинили да српске жртве имају исти третман у Институту, казао Пеулић**

**ИСТОЧНО САРАЈЕВО** - Републичка организација породица заробљених бораца и несталих цивила РС затражила је јуче од српских представника у Институту за тражење несталих лица БиХ да поднесу оставке или да се повуку, док у тој институцији не буду ријешена финансијеска и кадровска питања.

На јучерашњој сједници у Источном Сарајеву прихваћен је приједлог да се преко Амбасаде САД у БиХ од предсједника САД Барака Обаме писменим путем затражи да повуче директора Међународне комисије за нестале лица (ICPM) Кетрин Бомбергер са те позиције, јер је "компромитовала и довела рад Института за нестале на највиши ниво".

Из Института су до сада иступили руководилац Тима за експумације Александар Радета, члан Надзорног одбора Милан Анђић, а јуче је оставку Организацији поднио и Боро Пеулић, члан Савјетодавног одбора Института. Анђић је истакао да су главни разлози његове оставке били дезинформисање Надзорног одбора (НО), пропусти у пословању Института и неприхватење његовог приједлога да се покрене одговорност за лош рад у тој институцији. Анђић се на оставку одлучио и због тога што радом Института нису задовољне ни породице погинулих и несталих.

Ни Савјет министара БиХ као један од саоснивача Института није усвојио извјештај о његовом раду, док га је други саоснивац, ICPM у потпуности прихватио. Из ревизорског извјештаја види се да је НО Института добијао нетачне информације од Колегијума директора и шефа Сектора за финансијско-материјалне послове Института о питањима која су предмет ревизије - истакао је Анђић.

Додао је да су ревизори на крају године на рачунима тужилаштава уочили велики износ неутрошених средстава по основу дознаке од 1.650.000 марака, због чега је дата препорука да им се на њихов рачун не преносе средства док не пошаље коначан извјештај.

Пеулић је рекао да ће поднijети оставку Републичкој организацији, која га је и предложила за члана Савјетодавног одбора, јер "Управни одбор Института нема легитимитет".

Апсолутно нисам задовољан радом Института као ни представницима Срба који имају важну улогу у доношењу одлука. Колегијум директора и чланови УО нису ништа учинили да српске жртве имају исти третман у Институту - казао је Пеулић.

Предсједник Организације Недељко Митровић рекао је да је Кетрин Бомбергер, која је била највећи лобиста за формирање Института, довела ту институцију на највиши ниво.

Зато она више овдје не може дјеловати - казао је Митровић, истакавши да је нездовољство српских породица које траже своје нестале кулминирало.

Руководилац Оперативног тима за тражење несталих РС Горан Крчмар је рекао да овај тим подржава све захтјеве породица заробљених и несталих РС.

## УТИЦАЈ БОШЊАЧКЕ ПОЛИТИКЕ

Руководилац Координационог тима Владе РС за истраживање ратних злочина и тражење несталих Сташа Кошарац, рекао је да је Тим у више наврата упозоравао на легитимност Института, јер УО не ради у пуном капацитetu, како је предвиђено Законом о несталим лицима БиХ.

Кошарац сматра да постоји значајан утицај бошњачке политike у избору УО Института, што је одраз става званичног Сарајева према основним елементима и циљевима рада Института, те да је ICPM у БиХ на страни бошњачке политike и интереса.

**Након позива из Удружења несталих РС да српски кадрови напусте бх. институцију**

# Институт ће радити и без Срба

**Богданić не подржава политизацију из удружења, ни политички ангажман свог колеге Амора Машовића, који је на листи СДА**

**САРАЈЕВО** - Институт за нестале лица БиХ неће престати са радом и ако би га напустили сви српски кадрови, јер је то институција коју је на бази међународног споразума формирао Савјет министара и Међународна комисија за нестале, а потврдио бх. парламент.

Тврди ово Милан Богданić, члан колегијума директора Института, који нема намјеру да подноси оставку након позива удружења породица несталих у РС.

"Једини начин да се има утицаја у процесу тражења несталих је рад у Институту. Не могу српски кадрови својим одлaskом затворити Институт јер је то институција чији је сусртнивач Савјет министара БиХ. Не желим бити дио ничије предизборне кампање, него радим свој посао у општем интересу", рекао је Богданić и додао да постоје проблеми у раду Института.

"Удружења која позивају на повлачење из Института не нуде алтернативу. Како би се рјешавао проблем свих несталих када би се Срби повукли из ове институције? Срби који раде у Институту не одлaze и они су тренутно на терену, раде на обалама Дрине на тражењу несталих из Гојажде и Фоче", казао је јуче Богданić.

Упозорава да политизација процеса тражења несталих неће никоме добро дојијети, а не подржава ни политички ангажман свог колеге из колегијума директора Амора Машовића, "али не могу ја доносити одлуке



о томе него Савјет министара БиХ и ICMP, који су сусртнивачи", рекао је Богданić.

Бране Дурсун, предсједајући УО Института за нестала лица БиХ, нездовољан је динамиком рада на централној евиденцији несталих, посебно радом Комисије за верификацију.

"Постоје објективни разлоги зашто је то тако јер морају постојати три елемента да се нестала особа евидентира у централној евиденцији, а то су захтјев за тражење, ДНК извјештај и извјештај о идентификацији. Субјективни разлог који може бити у вези са неком врстом опструкције, је рад Комисије за верификацију јер има информације да се бошњачки члан не одазива на њихове сједнице", казао је Дурсун.

Он очекује да ће добити свеобухватан извјештај о томе и да ће га разматрати на сједници УО, која треба да се одржи 29. септембра, а након недавног закључка Савјета министара у вези с тим.

"Уколико не успијем да урадим оно што сам захтрао не треба ме нико прозивати да одем, јер ћу оставку дати сам. Тридесет година бавим се хуманитарним радом што кроз Црвени крст, што кроз рад на проблемима несталих и настојаћу да с ове позиције помогнем овим породицама не дискриминирајући икога", рекао је Дурсун.

**Суд укинуо одлуку Централне изборне комисије БиХ**

## Поново о сукобу интереса Машовића

**БАЊА ЛУКА** - Суд БиХ укинуо је одлуку Централне изборне комисије (ЦИК) БиХ, којом је утврђено да не нема елемената за покретање поступка против члана Колегијума директора Института за нестала лица БиХ Амора Машовића, због кршења одредаба Закона о сукобу интереса у институцијама власти БиХ и овај предмет вратио на поновни поступак, наводи се у копији овог рјешења у који је Срна имала увид.

Суд је донио рјешење којим се уважава жалба Организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила Републике Српске на одлуку ЦИК-а БиХ од 26. септембра у вези са Машовићем.

Утврђено је да та организација има несумњив правно оправдан интерес за покретање поступка утврђивања постојања сукоба интереса једног од директора Института за нестала лица БиХ за чији рад је животно заинтересована. Суд БиХ је наложио ЦИК-у БиХ да у поновном поступку потпуно и правилно утврди чињенично стање.

Предсједник Републичке организације породица заробљених, погинулих бораца и несталих цивила РС Недељко Митровић рекао је да породице погинулих из РС охрабрује одлука Суда БиХ и изразио очекивање да ће ЦИК БиХ у поновном поступку темељитије проучити њихове примједбе и доказе и утврдити да постоји сукоб интереса у случају Машовића, који је посланик у Парламенту и члан Колегијума директора института за нестала лица БиХ.

## 15. октобар 1991. године НЕЛЕГАЛНИ МЕМОРАНДУМ СДА И ХДЗ-а

**1991. - Скупштина БиХ, у крјем саставу, односно посланици СДА и ХДЗ-а усвојили су Меморандум о сувереној Босни и Херцеговини. До проглашења је дошло најсупрот уставима Југославије и БиХ и противно вољи једног од три конститутивна народа БиХ. Српски посланици претходно су напустили засједање послије указивања на нелегалност оваквог поступка. Преостали посланици одбацили су тада Београдску иницијативу, према којој је требало да БиХ, послије отијељења Словеније и Хрватске, остане у саставу Југославије.**

# Да нам се не понови Јасеновац

пише Славиша САБЉИЋ

"На подручју Сарајева, током рата у БиХ 1992-1995. године, убијено је између 6.755 и 8.145 лица српске националности, а ако се том броју дода и 80 неидентификованих покојника и 53 непосредно послије рата умрлих, усљед повреда насталих у рату, привремени број страдалих Срба у овом граду достиже 8.225 лица", наводи Миливоје Иванишевић у књизи "Српска стратишта Сарајева", која ускоро излази из штампе.

Није ми никако јасно да се, само неколико година послије рата, не може доћи до података који би бар мало истинити, а не да се "шицамо" са пет, шест, седам или осам хиљада српских несрећника који су скончали у последњем рату. Баш к'о да су људи главице купуса... Баш к'о да су прије рата живјели на Марсу, а не били наше комшије... Баш к'о да смо у времену праћки, лука и стријела па да, без рачунара и савремене технике и технологије, у пет хиљада људи промашимо чак три хиљаде... Замислите да се не зна ни колико је западнокрајишских општина пало у љето и јесен деведесет и пете. Причају готово сви на којекаквим конференцијама, окупљањима и окружним столовима да је пало тринаест, а није већ једанаест општина, пошто су Српски Бихаћ и Купрес окупи-

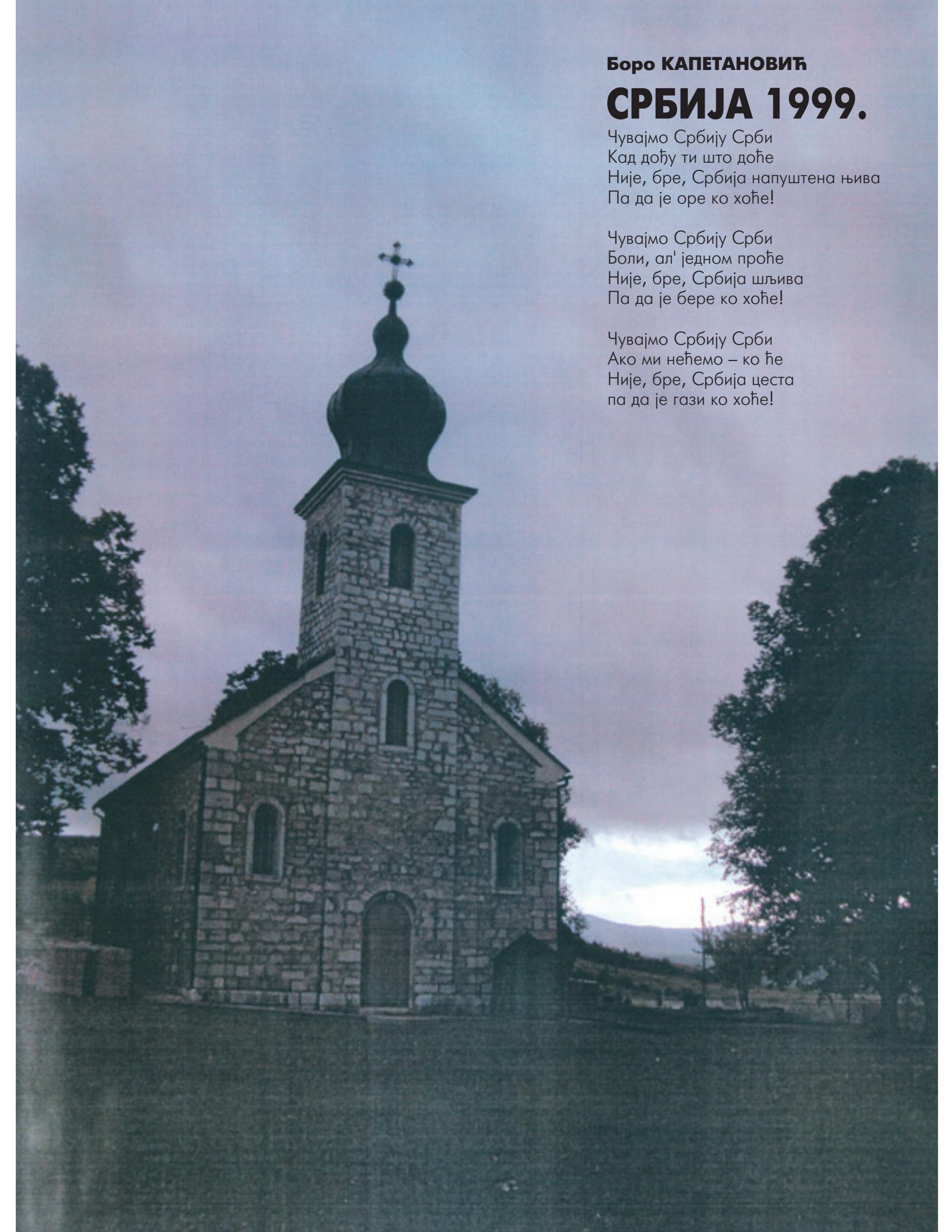
рани годину дана раније.

Нису западнокрајишке општине, како се то прича, нападале регуларне јединице Хрватске војске и Петог корпуса Армије БиХ, већ и јединице Хрватског вијећа обране. И подаци о уморенима који се ових дана нуде јавности су јако дискутабилни.

Буде ли овако писана новија историја српског народа, доћи ћемо у ситуацију да нам потомци, баш као ми данас, лутају за истином о Јасеновцу. Невјероватно је да се бројке о уморенима у усташким логорима смрти крећу од десетак хиљада до чак милион Срба. Па то је и трагедија и срамота, прије свих, наших историчара, хроничара тога времена, и бројних других који одока, баш као да су на пијаци и баш као је у питању кромпир, а не људи чијим сјенима се морамо клањати.

Буду ли се преко кољена ломили подаци и бројке, а зашто не рећи и историја, како се то чини данас, можемо се надати да кроз педесетак година на овим просторима буде говорено о Одбрамбено-отайбинском рату као што данас говоримо, а заправо, ништа извјесно, тачно и коначно не знамо о Јасеновцу.

Сви бисмо због овога требало да се добро ухватимо за главу и призnamо да лутамо. То историја не призна. Она хоће факте и чињенице. А имамо их колико хоћете. Зар не?



Боро КАПЕТАНОВИЋ

# СРБИЈА 1999.

Чувајмо Србију Срби  
Кад дођу ти што доће  
Није, бре, Србија напуштена њива  
Па да је оре ко хоће!

Чувајмо Србију Срби  
Боли, ал' једном проће  
Није, бре, Србија шљива  
Па да је бере ко хоће!

Чувајмо Србију Срби  
Ако ми нећемо – ко ће  
Није, бре, Србија цеста  
па да је гази ко хоће!